

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Ekonomia społeczna i jej rola w rozwiązywaniu problemów społecznych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.01.1.W PSM.01.1.C.	PSM.01.1.W PSM.01.1.C.
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład - 25 Ćwiczenia - 30	Wykład - 25 Ćwiczenia - 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	4 (2+2)	4 (2+2)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z pojęciami ekonomii społecznej. W trakcie zajęć zostanie przekazana wiedza na temat: rynku, popytu i podaży, teorii wyboru konsumenta, wiedzy makroekonomicznej (dochodu narodowego, budżetu państwa, polityki monetarnej, cykli koniunkturalnych i bezrobocia) oraz zadań trzeciego sektora, metodach jego finansowania i organizacji sektora nonprofit w Polsce.</p> <p>Ponadto studenci w trakcie wykładów nabędą pogłębioną wiedzę na temat roli instytucji gospodarki społecznej w przeciwdziałaniu patologiom społecznym w Polsce.</p>	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy/ Pokaz multimedialny Dyskusja, case study, rozwiązywanie zadań i problemów z zakresu ekonomii społecznej	

16.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Wykład – egzamin w formie zaliczenia ustnego</p> <p>Ćwiczenia – zaliczenie z oceną - zaliczenie w formie pisemnej (kryteria: obecność, aktywność, rozwiązywanie zadań i problemów)</p>						
17.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polityczne, społeczne, kulturowe i religijne tło powstawania teorii ekonomicznych. 2. Mikro i makro ekonomiczne podmioty – gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo, państwo. 3. Rola państwa w kontroli, koordynacji, promocji i regulacji działalności gospodarczej. 4. Prawa rynku – jego funkcjonowanie w systemach społecznych, politycznych i kulturowych. 5. Społeczna gospodarka rynkowa. 6. Budżet państwa – jego dochody i wydatki. 7. Konflikty przy podziale dochodu. 8. Procesy demograficzne a wytwarzanie i podział produktu krajowego brutto. 9. Inflacja, Bezrobocie, Cykl koniunkturalny 10. Rola społeczeństwa obywatelskiego w realizacji potrzeb społecznych 11. Zadania trzeciego sektora i metody ich finansowania 12. Organizacja i zadania instytucji nonprofit w Polsce 13. Rola podmiotów gospodarki społecznej w przeciwdziałaniu patologiom społecznym w Polsce 14. Kierunki rozwoju trzeciego sektora i ich wpływ na realizację zadań społeczeństwa obywatelskiego <p>Tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do ekonomii społecznej, charakterystyka gospodarowania, zadania trzeciego sektora 2. Mechanizm rynkowy – rynek, prawo popytu i podaży– pojęcie i pomiar elastyczności. 3. Teoria zachowania konsumenta – teoria użyteczności krańcowej oraz teoria krzywych obojętności – teoria krzywych obojętności. 4. Firma na rynku konkurencji doskonałej. 5. Firma na rynku monopolistycznym. 6. Firma na rynku konkurencji niedoskonałej. 7. Podmioty i instytucje gospodarki społecznej 8. Rynek czynników wytwórczych. 9. Rynek pracy. 10. Rynek kapitału. 11. Elementy ekonomii dobrobytu – występowanie efektów zewnętrznych. 						
18.	<p>Zamierzone efekty uczenia się</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="349 1408 560 1541">Wiedza</td> <td data-bbox="560 1408 1554 1541"> <ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości </td> </tr> <tr> <td data-bbox="349 1541 560 1794">Umiejętności</td> <td data-bbox="560 1541 1554 1794"> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • Potrafi kierować pracą zespołu </td> </tr> <tr> <td data-bbox="349 1794 560 1982">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="560 1794 1554 1982"> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego </td> </tr> </table>	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości 	Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • Potrafi kierować pracą zespołu 	Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego
Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości 							
Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • Potrafi kierować pracą zespołu 							
Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego 							

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Milewski Roman, Kwiatkowski Eugeniusz (red.) (2010), „Podstawy ekonomii”; wyd. trzecie, PWN 2. Begg David, Fischer Stanley, Dornbusch Rudiger (2000), „Ekonomia – Mikroekonomia”; wyd. II zmienione, PWE 2000, Warszawa 3. Begg David, Fischer Stanley, Dornbusch Rudiger (1996), „Ekonomia – Makroekonomia”; wyd. II zmienione, PWE 1996, Warszawa 4. Kietlińska, K. (2010), Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Difin, Warszawa 5. Szluz Beata (red.) (2013), Podkarpackie spółdzielnie socjalne, Bonus Liber, Rzeszów <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Snowdown B., Vane H., Wynarczyk P. „Współczesne nurty ekonomii”, PWN, Warszawa 1998 2. Frączek Piotr (red.) (2013), Spójność społeczna w wymiarze lokalnym i regionalnym- dylematy i rozwiązania, PWSZ, Sanok.
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -25	C - 30	W -25	C - 30
Konsultacje indywidualne	W -15	C - 10	W -15	C - 10
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwiów	W -20	C - 20	W -20	C - 20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 60	C - 60	W - 30	C - 75
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -1,3	W - 0,7	W -1,3	W - 0,7
	C - 1,3	C - 0,7	C - 1,3	C - 0,7

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W01

EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W03	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W05
UMIEJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU_K_U01
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU_K_U04
EU-P_U03	Potrafi kierować pracą zespołu	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03
EU-P_K03	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAWO	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.02.1.K	PSM.02.1.K
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem. I	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studentów z pojęciami z zakresu nauk prawnych, a także przedstawienie zagadnień prawnych przydatnych w sferze gospodarczej i społecznej oraz ich wykorzystania w praktyce. Ponadto studenci nabędą wiedze z zakresu różnych dziedzin prawa, w tym prawa socjalnego wykorzystywanego w pracy socjalnej oraz prawa autorskiego	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja, case study	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p>Konserwatorium</p> <p>Zaliczenie z oceną - Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej</p>
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Pojęcie prawa i systemu prawnego.</p> <p>Przepis prawny a norma prawna.</p> <p>System źródeł prawa w RP.</p> <p>Zasady tworzenia i ogłaszania aktów normatywnych.</p> <p>Proces stosowania prawa.</p> <p>Wykładania prawa i jej zasady. Wnioskowania prawnicze.</p> <p>Podstawy prawa administracyjnego.</p> <p>Prawo działalności gospodarczej.</p> <p>Prawna regulacja gospodarczej działalności rejestrowej.</p> <p>Zapobieganie nieuczciwej konkurencji – regulacja prawna.</p> <p>Zasady postępowania administracyjnego.</p> <p>Podstawowe pojęcia prawa cywilnego.</p> <p>Zasady części ogólnej prawa cywilnego.</p> <p>Podstawy prawa rzeczowego.</p> <p>Podstawy prawa zobowiązań.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <hr/> <p>Umiejętności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • Potrafi prowadzić debatę

		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów inicjowania działań na rzecz interesu publicznego
19.		Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy prawa dla ekonomistów / red. nauk. Bogusława Gnela ; [aut. poszczególnych rozdz. Paweł Dąbek et al.]- Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2012.(Seria Akademicka.). 2. Prawo gospodarcze : zagadnienia administracyjnoprawne / red. nauk. Hanna Gronkiewicz-Waltz, Marek Wierzbowski ; [aut.] Cezary Banasiński, Krzysztof Glibowski, Hanna Gronkiewicz-Waltz, Krzysztof Jaroszyński, Remigiusz Kaszubski, Paweł Widawski, Marek Wierzbowski.- 4. wyd.- Warszawa : Wolters Kluwer, 2015. (Seria Akademicka.). 3. Leksykon prawa gospodarczego publicznego / pod red. Andrzeja Powołowskiego.- 3. wyd. uzup. i zm.- Warszawa : Wydawnictwo C. H. Beck, 2015. 4. Wstęp do prawoznawstwa. Ćwiczenia i materiały, <u>Karol Dobrzeńcki, Milena Korycka-Zirk</u> Wydawnictwo: <u>Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierowania</u>, 2013. 5. Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 roku. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Droba, Podstawy prawa, Warszawa 2008. 2. A. Jamróz, Wprowadzenie do prawoznawstwa, Warszawa 2011. 3. Podstawy prawa dla licencjackich studiów ekonomicznych, pod red. B. Sitka i P. Kubińskiego, Warszawa 2011. 4. W. Siuda, Elementy prawa dla ekonomistów, Warszawa 2009. 5. <u>Prawo cywilne. Zarys wykładu /pod red. Mieczysława Goettela, Warszawa 2016.</u> 6. <u>Postępowanie administracyjne - ogólne, podatkowe, egzekucyjne i przed sądami administracyjnymi, Marek Wierzbowski</u>, Stan prawny: 1 lipca 2017 r. W podręczniku zostały uwzględnione zmiany wynikające m.in. z ustawy z 7.4.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 935), która weszła w życie z dniem 1.6.2017 r.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach	20	10

Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	10	20		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30	30		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,7	0,3	0,3	0,7

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K		EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej	EU-K_U01

	komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi			
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	K		EU-K_U02
E U-P_U03	Potrafi prowadzić debatę	K		EU-K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	K		EU-K_K04

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Socjologia pracy socjalnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.04.1.K.	PSM.04.1.K
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem. 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza tematyczna nabyta na studiach licencjach	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem jest usystematyzowanie, pogłębienie i utrwalenie wiadomości teoretycznych w oparciu o wybrane zagadnienia wykładów i literaturę przedmiotu. Czynności te mają umożliwić samodzielną analizę zjawisk społecznych występujących w zarządzaniu i organizacji pracy socjalnej. Ponadto student zapozna się w stopniu poszerzonym z głównymi wydarzeniami i procesami historycznymi kształtującymi pracę socjalną.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny, dyskusje problemowe, analiza zjawisk społecznych	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie (punktacja sumaryczna: aktywność, obecność, prace indywidualna i w grupach)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Współczesne perspektywy socjologiczne.</p> <p>Podstawowe uwarunkowania życia społecznego.</p> <p>Socjalizacja. Pojęcie socjalizacji, rola społeczna, rodzaje socjalizacji, resocjalizacja.</p> <p>Pojęcie i komponenty więzi społecznej (stosunki i zależności społeczne, instytucje społeczne, kontrola społeczna, organizacje społeczne).</p> <p>Zbiorowości społeczne (pojęcie kategorii i zbiorowości społecznej, pojęcie i struktura grupy społecznej, podział i klasyfikacja grup społecznych, społeczność lokalna, naród).</p> <p>Struktura społeczna. Teoria struktury społecznej, pojęcie i typologia procesów społecznych, klasy i warstwy społeczne, zróżnicowanie społeczno-zawodowe, ruchliwość społeczna.</p> <p>Założenia i dyrektywy metodologiczne badań socjologicznych oraz metody i techniki badań socjologicznych.</p> <p>Wydarzenia i procesy kształtujące pracę socjalną.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach • Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie

	Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p><u>Literatura podstawowa</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szacka B., <i>Wprowadzenie do socjologii</i>, Oficyna Naukowa, Warszawa 2008. 2. Sztompka P., <i>Socjologia. Analiza społeczeństwa</i>, Wyd. Znak, Kraków 2002. 3. Kosiński S. <i>Socjologia ogólna. Zagadnienia podstawowe</i>, PWN, Warszawa 1989. 4. Goodman N., <i>Wstęp do socjologii</i>, Zysk i S-ka, Poznań 2001. 5. Radwan-Pragłowski J., Frysztański K., <i>Spółeczne dzieje pomocy człowiekowi: od filantropii greckiej do pracy socjalnej</i>; BPS, Katowice 1998 6. Małek A., Slany K., Szczepaniak-Wiecha J. (red.), <i>Z zagadnień historii pracy socjalnej w Polsce i na świecie</i>; Wyd. UJ, wyd. I, Kraków 2006 <p><u>Literatura uzupełniająca</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turowski J., <i>Socjologia. Małe struktury społeczne</i>, TN KUL, Lublin 1993. 2. Sztompka P., <i>Socjologia zmian społecznych</i>, Wyd. Znak, Kraków 2005.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	20		10	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	10		20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30		30	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,7	0,3	0,7	0,3

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między	K	Zaliczenie w formie	EU-K_W01

	nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej		wypowiedzi pisemnej	
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K		EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	K		EU-K_U02
EU-P_U03	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	K		EU-K_U03
EU-P_U04	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	K		EU-K_U08
EU-P_U05	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	K		EU-K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				

EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi pisemnej	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	K		EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zarządzanie i organizacja w pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.05.1.W PSM.05.1.C	PSM.05.1.W PSM.05.1.C
5.	Język przedmiotu	Polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenie semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem I	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady i ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady 20 Ćwiczenia 25	Wykłady 10 Ćwiczenia 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3 (1+2)	3(1+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z wiedzą z zakresu zarządzania i organizacji w pomocy społecznej	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład na podstawie prezentacji multimedialnych Dyskusja, praca w grupach, case study, Analiza konkretnych zagadnień, rozwiązywanie problemów, poszukiwanie argumentacji.	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p>Wykład – Egzamin</p> <p>Ćwiczenia –Zaliczenie z oceną - zaliczenie procentowe (test, obecność, aktywność, prezentacje grupowe i indywidualne)</p>
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykład</p> <p>pojęcia z zakresu organizacji i zarządzania</p> <p>Otoczenie organizacji i jej cele</p> <p>Struktura społeczna i fizyczna organizacji</p> <p>Kierowanie i przywództwo - zasady i strategię</p> <p>Zarządzanie wiedzą oraz uczenie się przez całe życie</p> <p>Konflikty w organizacji – przyczyny i skutki</p> <p>Kontrola i nadzór</p> <p>Zarządzanie zmianą</p> <p>Sytuacje ryzykowane i krytyczne</p> <p>Ćwiczenia</p> <p>Zachowanie jednostek w organizacji</p> <p>Klienci wewnętrzni i zewnętrzni w tym interesariusze org. non-profit</p> <p>Rekrutacja i selekcja (pracownicy, wolontariusze, donatorzy)</p> <p>Systemy motywacyjne</p> <p>Zasady komunikowania się oraz oddziaływanie na pracowników</p> <p>Praca w grupie, z grupą oraz z jednostką</p> <p>Zarządzanie informacją w organizacji</p> <p>Nowoczesne techniki medialne</p> <p>Specyfika organizacji trzeciego sektora</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii

	Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Filipiak B., A. Panasiuk, Przedsiębiorstwo usługowe. Zarządzanie, PWN, Warszawa, 2009 8. Griffin R.W. Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa, 2000 <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Litwin J., M. Kalinowski, W. Golnau Zarządzanie zasobami ludzkimi, CeDeWu, 2007 2. Krzyszkowski J., Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, Łódź 1997. 3. Szmagański J. (red.), Superwizja pracy socjalnej. Zastosowania i dylematy, Warszawa 2005.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -20		W -10	
	C - 25		C - 15	
Konsultacje indywidualne	C - 15		C - 15	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -10		W -20	
	C - 20		C - 30	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 30		W - 30	
	C - 60		C - 60	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -0,7 C - 1,3	W - 0,3 C - 0,7	W -0,3 C -1	W -0,7 C - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W03	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘJĘTNOŚCI				
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	W/C	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04
EU-P_K03	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Gospodarka regionalna i jej rola w pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.06.1.W PSM.06.1.C	PSM.06.1.W PSM.06.1.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	I rok 1semestr	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		W- 25 C- 30	W-25 C-30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	6(3+3)	6(3+3)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Poszerzenie pojęć z zakresu regionalizacji a globalizacji, kryteria regionalizacji. Konkurencyjność regionów, czynniki konkurencyjności (endogeniczne i egzogeniczne). Wykorzystanie funduszy strukturalnych w Polsce. Główne problemy rozwoju regionalnego Polski. Rozwój zrównoważony w dokumentach strategicznych jednostek samorządu terytorialnego. Istota i mechanizmy rządzące gospodarką lokalną. Instrumenty wspierania jednostki samorządu terytorialnego i sektora MSP oraz pomocy społecznej. Narzędzia lokalnej i regionalnej polityki społecznej.</p>	
15.	Metody dydaktyczne	<p>Wykład –prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia - case, praca w grupach, zadania środowiskowe, prace pisemne</p>	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p>Wykład – egzamin pisemny</p> <p>Ćwiczenie – zaliczenie z oceną - zaliczenie punktowe (obecność, aktywność, prezentacje)</p>
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady</p> <p>Regionalizacja a globalizacja, definicja regionu, kryteria regionalizacji.</p> <p>Konkurencyjność regionów, czynniki konkurencyjności (endogeniczne i egzogeniczne).Rozwój regionalny – czynniki rozwoju regionalnego, cechy rozwoju regionalnego. Wzrost a rozwój regionalny.Strategie rozwoju regionalnego.Podstawy prawne decentralizacji w Polsce, zróżnicowanie regionalne.</p> <p>Mechanizm funkcjonowania gospodarki w regionie.Polityka regionalna i lokalna.</p> <p>Finansowanie rozwoju regionalnego.Wykorzystanie funduszy strukturalnych w Polsce.Główne problemy rozwoju regionalnego Polski.Źródła informacji o poziomie rozwoju regionalnego na szczeblu krajowym i unijnym.Typologia polskich regionów w oparciu o zestaw mierników.</p> <p>Ćwiczenia:</p> <p>Analiza strategii rozwoju regionalnych jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Analiza strategii rozwoju lokalnych jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Analiza regionalnych programów operacyjnych w poszczególnych województwach.</p> <p>Wsparcie działań samorządów terytorialnych z wybranych programach operacyjnych.Pozyskiwanie środków z programów operacyjnych na konkretnym przykładzie.Zarządzanie projektami unijnymi na przykładzie.</p> <p>Środki zwrotne w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Rozwój zrównoważony w dokumentach strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.Rozwój endogeniczny i spolaryzowany – prezentacja wybranych przykładów.Określenie poziomu konkurencyjności wybranych jednostek samorządu terytorialnego.Analiza przewag konkurencyjnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego.Zarządzanie marketingowe regionem na przykładzie.</p> <p>E- government w samorządach lokalnych i regionalnych.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego

		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Strzelecki Z.(red.), Gospodarka regionalna i lokalna, PWN, Warszawa 2008 Filipiak B., Strategie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, PWE, Warszawa 2008 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Strony internetowe Regionalnych Programów Operacyjnych.</p> <p>Frączek P., Strategia rozwiązywania problemów społecznych jako narzędzie realizacji lokalnej polityki społecznej; „Polityka Społeczna”, nr 7/2010</p> <p>Szarfenberg R., Ewaluacja i analiza polityki społecznej, w: Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M. (red.), „Polityka społeczna. Podręcznik akademicki”, PWN, Warszawa 2009, s.132-133.</p> <p>Sztando A. (2009), Problemy podmiotu i przedmiotów strategii rozwoju lokalnego, w: Brol R. (red.), Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce; Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Nr 45, s. 205</p> <p>Sztando, A. (2008), Typowe problemy planowania strategicznego w polskich samorządach; [w:] M. Dylewski (red.), Ekonomiczne i organizacyjne instrumenty wspierania rozwoju lokalnego i regionalnego–rozwój, innowacyjność, infrastruktura, s. 193-202.</p> <p>Sztando, A. (2010), Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
udział w zajęciach	W -25 C - 30	W -25 C - 30
konsultacje indywidualne	W -25 C - 20	W -25 C - 20
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -25	W -25

	C - 25	C - 25		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75 C - 75	W - 75 C - 75		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W - 2 C - 2	W - 1 C - 1	W - 2 C - 2	W - 1 C - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU_K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				

EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04
EU-P_K03	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, Egzamin	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Zarządzanie gospodarką i finansami gminy	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.07.1.W PSM.07.1.C	PSM.07.1.W PSM.07.1.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		W- 25 C- 30	W- 25 C- 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6(3+3)	6(3+3)

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Zaznajomienie z funkcją, zadaniami i zakresem działania gminy jako podstawowej wspólnoty samorządowej oraz kształcenie umiejętności opracowywania, interpretacji i prezentacji na forum grupy informacji dotyczących wybranego zagadnienia.
15.	Metody dydaktyczne		Metody podające, ćwiczenia audytoryjne, analiza aktów prawnych, danych statystycznych, praca z materiałami źródłowymi, prezentacja multimedialna, ćwiczenia terenowe
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – zaliczenie pisemne Ćwiczenia - aktywność podczas omawiania zagadnień, przedstawiona prezentacja multimedialna.
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja regionu i jego podstawowe rodzaje (płaszczyzna regionalna, region geograficzny, region ekonomiczny i region administracyjny) 2. Wybrane koncepcje rozwoju regionalnego (istota rozwoju, pojęcie rozwoju regionalnego, teoria bazy ekonomicznej, teoria grawitacji, teoria polaryzacji sektorowej, teoria regionu uczącego się) 3. Polityka regionalna (istota polityki, kreator polityki regionalnej, polityka interregionalna i intraregionalna, polityka pasywna i aktywna, polityka perspektywiczna i bieżąca, kryteria oceny polityki regionalnej) 4. Strategia rozwoju regionalnego (zasady zarządzania rozwojem regionu, plan strategiczny jako instrument zarządzania regionem, procedura tworzenia i wdrażania strategii regionalnej) 5. Gospodarka przestrzenna na szczeblu regionalnym (znaczenie polityki przestrzennej, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, programy realizacji celów publicznych a opracowania planistyczne) 6. Konkurencyjność regionów (aspekty konkurencyjności, konkurowanie pośrednie i bezpośrednie, atrakcyjność inwestycyjna regionu) <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza danych statystycznych dotyczących wybranych gmin województwa. 2. Analiza dokumentów sprawozdawczych gmin. 3. Gry symulacyjne – Jak działa nasza gmina? 4. Ćwiczenia terenowe – Funkcjonowanie wybranych gmin: wiejskiej, miejskiej oraz położonej na obszarze Natura 2000 województwa podkarpackiego. 5. Prezentacje multimedialne gmin przygotowane przez studentów
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	
		Umiejętności	

	Kompetencje społeczne	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sochacka-Krysiak H. i inni, 2006: Zarządzanie gospodarką i finansami gminy, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa. 2. Zbigniew Strzelecki (red.): Gospodarka regionalna i lokalna, PWN Warszawa, 2008 3. Jacek Chądzyński, Aleksandra Nowakowska, Zbigniew Przygodzki: Region i jego rozwój w warunkach globalizacji, CeDeWu.PL (Wydawnictwa fachowe) Warszawa, 2007 4. Wanda Gaczek: Zarządzanie w gospodarce przestrzennej, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz - Poznań, 2003 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biuletyny Informacji Publicznej wybranych gmin. 2. Materiały informacyjne: Głównego Urzędu Statystycznego, samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich. 3. Wybrane informacje gromadzone przez regionalne Obserwatoria Integracji Społecznej

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -25		W -25	
konsultacje indywidualne	C - 30		C - 30	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -25		W -25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	C - 25		C - 25	
	W - 75		W - 75	
	C - 75		C - 75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -2	W -1	W -2	W -1
	C - 2	C - 1	C - 2	C - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W03	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU_K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04
EU-P_K03	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, Egzamin	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Kadra menedżerska w pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.08.1.K.	PSM.08.1.K
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Kadra menedżerska w pomocy społecznej, w tym umiejętność przywództwa, organizacji pracy własnej, zarządzania czasem i rozwiązywania problemów	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, case study	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Konwersatorium - Zaliczenie z oceną - Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Charakter pracy menedżera (podejmowanie decyzji, rekrutacja, stres, konflikty, motywowanie, wypalenie zawodowe itp.),</p> <p>Kierowanie innymi koordynowanie działań (organizowanie, organizowanie, motywowanie, kontrolowanie).</p> <p>Style kierowania podstawowe i podstyle.</p> <p>Umiejętności kierownicze.</p> <p>Przekazywanie pracownikom zadań.</p> <p>Delegowanie zadań i rozwijanie umiejętności kierowniczych.</p> <p>Facebook i in. portale społecznościowe – wykorzystanie Internetu w pracy socjalnej.</p> <p>Zasady udzielania informacji zwrotnych o pracy, jako narzędzie menedżera. Planowanie i zarządzanie czasem. Złodzieje czasu. Zasady planowania, ustalania priorytetów. Zastosowanie zasady Pareto 20/80w zarządzaniu czasem, inne przykład analiz</p> <p>Specyfika procesu zarządzania w pomocy społecznej</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią • Potrafi kierować pracą zespołu • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. D.M. Steward, Praktyka kierowania, PWE, 1997 5. Filipiak B., A. Panasiuk, Przedsiębiorstwo usługowe. Zarządzanie, PWN, Warszawa, 2009 6. Griffin R.W. Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa, 2000 7. Król H., Ludwicyński A., Zarządzanie zasobami ludzkimi. Tworzenie kapitału ludzkiego organizacji, PWN, Warszawa, 2011 8. Wieczorek P., Jednostki pomocy społecznej, Beck, Warszawa 2012 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Litwin J., M. Kalinowski, W. Golnau Zarządzanie zasobami ludzkimi, CeDeWu, 2007 2. Krzyszowski J., Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, Łódź 1997. 3. Szmagański J. (red.), Superwizja pracy socjalnej. Zastosowania i dylematy, Warszawa 2005.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		20	
Konsultacje indywidualne	25		25	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20		30	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej, prace pisemne	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K		EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej, prace pisemne	EU-K_U02
EU-P_U02	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	K		EU-K_U06
EU-P_U03	Potrafi kierować pracą zespołu	K		EU-K_U07

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej, prace pisemne	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K		EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu		Studia niestacjonarne
4.		PSM.09.1.K.	PSM.09.1.K.
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok 1 sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Konservatorium	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej,	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, case study	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Konservatorium - Zaliczenie z oceną - Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Charakterystyki sieci międzyorganizacyjnych;</p> <p>Analiza sieci.</p> <p>Zasoby sieci międzyorganizacyjnych.</p> <p>Konsekwencje przynależności do sieci</p> <p>Rodzaje sieci międzyorganizacyjnych</p> <p>Zarządzanie sieciami międzyorganizacyjnymi</p> <p>Zachowania organizacyjne</p> <p>Globalizacja a zasoby organizacyjne</p> <p>Społeczna odpowiedzialność biznesu jako kontekst współdziałania przedsiębiorstw z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Współpraca między sektorem publicznym i pozarządowym – uwarunkowania i podstawowe formy.</p> <p>Partnerstwo publiczno –prywatne – uwarunkowania, formy i ograniczenia współdziałania w ramach PPP.</p> <p>Federacje, sieci, partnerstwa międzysektorowe, klastry i inne – współczesne formy współdziałania organizacji.</p> <p>Przedsiębiorstwa społeczne jako wynik współpracy międzysektorowej.</p> <p>Współpraca międzysektorowa w wybranych obszarach: rynek pracy, pomoc społeczna.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego 	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Bogacz-Wojtanowska, Zdolności organizacyjne a współdziałanie organizacji pozarządowych, ISP UJ, 2013. 10. Bogacz-Wojtanowska, Współdziałanie organizacji pozarządowych i publicznych, ISP UJ, 2011. 11. Trzeci sektor dla zaawansowanych. Współczesne teorie trzeciego sektora-wyбір tekstów, Stowarzyszenie Klon-Jawor 2006. 12. Bogacz-Wojtanowska E., Praweńska-Skrzypek G. (red.), Współpraca organizacji pozarządowych z jednostkami samorządu terytorialnego w województwie małopolskim, Dom Wydawniczy Oficyna, Województwo Małopolskie 2006. 13. Państwo a trzeci sektor. Prawo i instytucje w działaniu, M. Rymśa, G. Makowski, M. Dudkiewicz (red.), ISP, Warszawa 2008. 14. Przesłanki współdziałania sektorów publicznego i prywatnego, 2009 (wraz z R. Batko), [w:] Rozwój współpracy sektorów publicznego i prywatnego z wykorzystaniem praw własności intelektualnej, R. Wiśła (red.), Instytut Wiedzy i Innowacji, Warszawa, s. 13-31. 15. Kietlińska K., Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Diffin, Warszawa 2010 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rymśa M. (red.), „Współpraca sektora obywatelskiego z administracją publiczną”, ISP, Warszawa 2004. 2. Gorynia M., Jankowska B., Kłasy a międzynarodowa konkurencyjność i internacjonalizacja przedsiębiorstwa, Difin 2008. 3. Społeczność lokalna w działaniu, T. Kaźmierczak, K. Hernik (red.), ISP, Warszawa 2008. 4. Kwartalnik Trzeci Sektor, ISP Warszawa – wszystkie numery. 5. Kwartalnik Ekonomia Społeczna, Uniwersytet Ekonomiczny Kraków - wszystkie numery.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		20	
Konsultacje indywidualne	25		25	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20		30	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej, prace pisemne	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K		EU-K_W02
EU-P_W03	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	K		EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej, prace pisemne	EU-K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej, prace pisemne	EU-K_K04

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Polityka społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.10.2.W PSM.10.2.C	PSM.10.2.W PSM.10.2.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru i roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład i ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład 10 Ćwiczenia 25	Wykład 10 Ćwiczenia 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3 (1+2)	3 (1+2)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z poszerzonymi zagadnieniami z zakresu polityki społecznej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy Pokaz multimedialny Analiza aktów prawnych i danych statystycznych Dyskusja na wybrane tematy.	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - Egzamin pisemny Ćwiczenia - Zaliczenie z oceną- zaliczenie na podstawie elementów cząstkowych (obecność, aktywność, prezentacja, udział w badaniach i ich analizie)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematyka wykładów:</p> <p>Polityka społeczna – poszerzony zakres pojęć</p> <p>Historia polityki społecznej</p> <p>Uwarunkowania polityki społecznej</p> <p>Style i instrumenty polityki społecznej</p> <p>Sektory, podmioty, poziomy i organizacja polityki społecznej</p> <p>Polityka społeczna w różnych krajach, modele polityki społecznej</p> <p>Rodziny polskie i polityka rodzinna, stan i kierunki przemian</p> <p>Ochrona zdrowia w polityce społecznej</p> <p>Praca i bezrobocie</p> <p>Zabezpieczenie emerytalne</p> <p>Międzynarodowe podmioty polityki społecznej</p> <p>Tematyka ćwiczeń:</p> <p>Polityka ludnościowa i rodzinna</p> <p>Problemy rynku pracy w Polsce</p> <p>System ubezpieczeń społecznych</p> <p>Problem ubóstwa - polityka przeciwdziałania ubóstwu</p> <p>Problem migracji w Polsce - polityka migracyjna</p> <p>Ubóstwo, dochody, świadczenia społeczne</p> <p>System edukacyjny i jego rola w polityce społecznej</p> <p>Polityka mieszkaniowa</p> <p>Polityka społeczna wobec procesów migracyjnych</p> <p>Narzędzia polityki społecznej- analiza</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <hr/> <p>Umiejętności</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego <hr/> <ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii

		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura obowiązkowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Kurzynowski A. (2003) (red.), Polityka społeczna, IGS SGH, Warszawa 17. Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M. (2009) (red.), Polityka społeczna. Podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 18. Orczyk J. (2008), Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele, wyd. 2, AE Poznań 19. wybrane akty prawne <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Frąckiewicz L. (2002) (red.), Polityka społeczna. Zarys wykładu wybranych problemów, Katowice 2. Błędowski P. (red.), Między transformacją a integracją. Polityka społeczna wobec problemów współczesności, SGH, Warszawa 3. Lavalette M., Pratt A. (2010) (red.), Polityka społeczna, Diffin, Warszawa 4. Kietlińska K. (2010), Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Diffin, Warszawa 5. Czasopismo naukowe „Polityka społeczna”, IPISS Warszawa –wybrane numery

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -10 C - 25		W -10 C - 15	
konsultacje indywidualne	W -5 C - 15		W -5 C - 15	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -15 C - 20		W -15 C - 30	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 30 C - 60		W - 30 C - 60	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -0,5 C - 1,3	W -0,5 C -0,7	W -0,5 C - 1	W -0,5 C -1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W03	Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	W	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_W03
EU-P_W04	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U02
EU-P_U03	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	W/C	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Polityka gospodarcza	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.11.2.W PSM.11.2.C	PSM.11.2.W PSM.11.2.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	Znajomość podstaw ekonomii.	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład 20 Ćwiczenia 20	Wykład 10 Ćwiczenia 10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3 (1+2)	3 (1+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Studenci poprzez przyswojenie poszerzonej wiedzy z zakresu przedmiotu Polityka gospodarcza poznają zagadnienia związane z celami, uwarunkowaniami polityki gospodarczej oraz instrumentami, które są wykorzystywane przy realizacji tych celów. Identyfikują i rozumieją sposoby wpływania państwa na gospodarkę, a także potrafią określić potencjalne skutki takiej polityki.	
15.	Metody dydaktyczne	Metody podające (dyskusje, objaśnienia), ćwiczenia audytoryjne	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - Egzamin pisemny. Ćwiczenia - Zaliczenie z oceną - Aktywne uczestnictwo w zajęciach (np. mierzone liczbą wypowiedzi na zajęciach, praktycznym rozwiązywaniem problemów poruszanych na ćwiczeniach).	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady:</p> <p>Polityka gospodarcza, istota i cele: podstawowe pojęcia, metody i zasady stosowane w polityce, doktryny, cele, narzędzia i przesłanki polityki.</p> <p>Funkcje polityki gospodarczej w różnych systemach: systemy gospodarcze, polityka w różnych systemach, interwencjonizm państwowy.</p> <p>Uwarunkowania polityki gospodarczej.</p> <p>Polityka wzrostu i rozwoju gospodarczego, wzrost i rozwój gospodarczy, czynniki wzrostu, zatrudnienie i wydajność pracy.</p> <p>Narzędzia polityki gospodarczej stosowane przez zwolenników podejścia popytowego.</p> <p>System cen w gospodarce.</p> <p>Polityka energetyczna</p> <p>Polityka pieniężna w teorii i praktyce.</p> <p>Polityka rolna, naukowa, rynku pracy.</p> <p>Polityka gospodarcza Unii Europejskiej.</p> <p>Ćwiczenia:</p> <p>Podstawowe pojęcia w polityce gospodarczej.</p> <p>Znaczenie polityki gospodarczej.</p> <p>Cele polityki gospodarczej.</p> <p>Polityka walutowa, budżetowa, przemysłowa, rolna.</p> <p>Polityka przekształceń własnościowych.</p> <p>Wpływ państwa na podział dochodów.</p> <p>Polityka gospodarcza państwa w kwestii regionów.</p> <p>Polityka państwa odnośnie małej i średniej przedsiębiorczości.</p> <p>Transformacja gospodarcza Polski.</p> <p>Konkurencyjność gospodarki polskiej po wstąpieniu do Unii Europejskiej.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji • Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego

		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Winiarski B., Polityka gospodarcza, PWN, Warszawa 2006 Polityka gospodarcza. Red. H. Ćwiklińskiego, wyd. IV UG, Gdańsk 2004. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Krugman P. R., Obstfeld M., Ekonomia międzynarodowa, teoria i polityka, wyd. III, PWN Warszawa 2007. Stiglitz J. E., Ekonomia sektora publicznego, PWN Warszawa 2004. Szumski S., Wspólna polityka rolna UE, WaiP, Warszawa 2007. Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym. Red. A. Zalewskiego, SGH Warszawa 2007. H. de Soto, Tajemnica kapitału, FijOr Publishing, Warszawa 2007. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -20		W -10	
	C - 20		C - 10	
konsultacje indywidualne	W -5		W -5	
	C - 20		C - 20	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwiów	W -5		W -10	
	C - 20		C - 30	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 30		W - 25	
	C - 60		C - 60	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela	samodzielna praca studenta

			akademickiego	
	W -0,8	W -0,2	W -0,6	W -0,4
	C - 1,3	C -0,7	C - 1	C -1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W03	Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	W	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_W03
EU-P_W04	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U02
EU-P_U03	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				

EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	W/C	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	W/C	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K02

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zarządzanie finansami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.12.2.W PSM.12.2.Wt	PSM.12.2.W PSM.12.2.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok 1, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład - 15 Warsztaty 20	Wykład - 10 Warsztaty 10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2 (1+1)	2 (1+1)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zarządzanie finansami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym planowanie finansowe, realizacja i kontrola realizacji planu finansowego,	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny, prezentacja multimedialna Warsztaty – praca w grupach, rozwiązywanie zadań problemowych, praca z dokumentem finansowym, wyciąganie wniosków	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Egzamin - zaliczenie ustne Warsztaty – Zaliczenie z oceną - aktywność, indywidualne projekty oraz zespołowy	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady:</p> <p>Budżet zadaniowy,</p> <p>Wskaźniki oceny,</p> <p>Polityka i dokumentacja rachunkowości,</p> <p>Ewidencja dochodów,</p> <p>Środki trwałe,</p> <p>Wartości materialne, prawne,</p> <p>Wydatki na inwestycje, wydatki strukturalne,</p> <p>Ćwiczenia:</p> <p>Rachunkowość jednostek pomocy społecznej-praktyka</p> <p>Inwentaryzacja,</p> <p>Sprawozdania,</p> <p>Analizy finansowe,</p> <p>Działania egzekucyjne</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <p>20. Wieczorek P. Jednostki pomocy społecznej. Rachunkowość, gospodarka finansowa, sprawozdawczość, kontrola zarządcza., Wydawnictwo Beck, Warszawa 2012</p> <p>21. „Finansowanie ekonomii społecznej – narzędzia, metody, instytucje, potrzeby” materiały z seminarium projektu</p> <p>22. Akty prawne</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. B. Hermak, T. Burski, Zwolnienia podatkowe, Zobacz, kiedy twoja organizacja ma prawo do zwolnienia z podatku dochodowego, w: „Rachunkowość organizacji pozarządowej w praktyce”, Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, Warszawa 2005</p> <p>2. T. Zagrodzka, T. Burski, Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych nieprowadzących działalności gospodarczej, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa, 2004</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -15 C - 20		W -10 C - 10	
konsultacje indywidualne	W -5 C - 5		W -5 C - 5	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -10 C - 15		W -15 C - 15	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 30 C - 40		W - 30 C - 30	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -0,7 C - 0,8	W -0,3 C -0,2	W -0,5 C - 0,5	W -0,5 C -0,5

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				

EU-P_U01	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Systemy zarządzania jakością w instytucjach pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.13.2.W PSM.13.2.Wt	PSM.13.2.W PSM.13.2.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok 1, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład -15 Warsztaty - 20	Wykład -15 Warsztaty - 10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2 (1+1)	2 (1+1)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z metodami i technikami zarządzania jakością. Przedstawienie podstawowych zasad stosowanych w jednostkach pomocy społecznej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny, prezentacja multimedialna Warsztaty – praca w grupach, rozwiązywanie zadań problemowych, praca z dokumentem finansowym, wyciąganie wniosków	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Egzamin - zaliczenie ustne Warsztaty – Zaliczenie z oceną - aktywność, indywidualne projekty oraz zespołowy	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Koncepcje zarządzania jakością;</p> <p>Funkcje zarządzania jakością;</p> <p>Dokumentacja systemu jakości;</p> <p>Zasady zarządzania jakością (Zasady Deminga ;Zasada „5S”; Zasada Kaizen „ciągłego doskonalenia Zasada „zera defektów”; Zasada „unikania błędów” (Poka- Yoke) Zasada „pracy zespołowej);</p> <p>ISO i TQM,</p> <p>Metody zarządzania jakością stosowane w sferze usług w tym non-profit;</p> <p>Narzędzia i techniki zarządzania jakością</p> <p>Koszty zarządzania jakością</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi prowadzić debatę Potrafi kierować pracą zespołu 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <p>23. Harmol A. Mantura W. Zarządzanie jakością. Teoria i praktyka. PWN, Warszawa 2006</p> <p>24. Łunarsk J. Zarządzanie jakością standardy i zasady, Wydawnictwo Naukowo – Techniczne, Warszawa 2008</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. Bank J. Zarządzanie przez jakość, Wydawnictwo Gebethner i s-sk, Warszawa 1996</p> <p>2. Urbaniak M. Zarządzanie jakością. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Delfin, Warszawa 2004</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
udział w zajęciach	W -15	W -15
konsultacje indywidualne	C - 20	C - 10
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -5	W -5
	C - 5	C - 5
	W -10	W -10
	C - 15	C - 15

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 30 C - 40		W - 30 C - 30	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -0,7 C - 0,8	W -0,3 C -0,2	W -0,7 C - 0,5	W -0,3 C -0,5

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W	wypowiedzi ustne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U02
EU-P_U02	Potrafi prowadzić debatę	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U05
EU-P_U03	Potrafi kierować pracą zespołu	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	W/Wt	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03

EU-P_K03	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04
----------	---	----	------------------------------------	----------

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Trening funkcjonowania w codziennym życiu	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.14.2.W PSM.14.2.Wt	PSM.14.2.W PSM.14.2.Wt
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem. 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Znajomość rynków konsumpcyjnych	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład -25 Warsztat -30	Wykład -25 Warsztat -30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Przedmiot uczy niezależności od innych, zwiększa poziom wiedzy o sobie i innych, uczy dyscypliny i samodzielności	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny Praktyczne czynności wykonywane zgodnie z programem, dyskusja, wymiana doświadczeń, wykonywanie zadań w terenie	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Zaliczenie bez oceny - zaliczenie pisemne Warsztaty - Zaliczenie z oceną - zaliczenie pisemne	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Trening umiejętności praktycznych (obsługa urządzeń, pranie, prasowanie, szycie, cerowanie) itp.</p> <p>Trening czystości i porządku (nauka sprzątnia, chemia gospodarcza)</p> <p>Trening kulinarny (jadłospisy, sztuka zachowanie się przy stole, sposoby nakrycia, it)</p> <p>Trening z higieny osobistej i wyglądu zewnętrznego (kosmetyki, zasady doboru kolorów, strój do wizyty)</p> <p>Trening gospodarowania finansami (budżet domowy, struktura wydatków, inwestycji, nauka zaradności)</p> <p>Trening techniczny (wbijanie gwoździ, wymian kół, wymiana zamków, warsztat pracy)</p> <p>Trening umiejętności interpersonalnych, (rozwiązywanie problemów, mowa werbalna niewerbalna, afirmację, samoocena, itd.)</p> <p>Trening spędzania wolnego czasu (sport, rekreacja, turystyka, ogród, prace plastyczne, itp.)</p> <p>Trening umiejętności społecznych (praca, terapia, radzenie sobie ze stresem, nawyki i stereotypy, podnoszenie kwalifikacji, planowanie przyszłości)</p> <p>Trening psychologiczny i emocjonalny (relaksacja, trening ruchowy, własna kontrola, profilaktyka, kondycja fizyczna i psychiczna)</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Doświadczenie, obserwacja, szoping, trening w otoczeniu studenta</p> <p>Literatura podstawowa</p> <p>-Piszczek M., Terapia zabawą. Terapia przez sztukę-wybrane zagadnienia i metody. Warszawa 2002.</p> <p>-Podmiotowy model pracy socjalnej / Makary K. Stasiak.- Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2009.</p> <p>-Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i ze społecznościami / Cristina de Robertis, Henri Pascal, Grażyna Karbowska.- Katowice: Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999.</p> <p>-Praktyczna nauka pracy socjalnej / Neil Thompson, Martina Osada, Bob Anderson; przekł. Przemysław Oniszczyk.- Katowice: Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999.</p> <p>Literatura uzupełniająca</p> <p>-Praca socjalna w środowisku zamieszkania / Kazimiera Wódcz.- Katowice: Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1998.</p> <p>-Koncepcje opieki i zawody opiekuńcze: pracownicy socjalni i pielęgniarki / Red. - Butrym Zofia Kawczyńska.- Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2005</p>
------------	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -25 Wt - 30		W -25 Wt - 30	
konsultacje indywidualne	W -25 Wt - 25		W -25 Wt - 25	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -25 Wt - 20		W -25 Wt - 20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75 Wt - 75		W - 75 Wt - 75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -2,0 Wt - 2,2	W -1,0 Wt -0,8	W -2,0 Wt - 2,2	W -1,0 Wt -0,8

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	W/Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	W/Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U03
EU-P_U03	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	W/Wt	wypowiedzi ustne i pisemne	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	Wt	wypowiedzi ustne i pisemne	EU-K_K03
EU-P_K03	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Wt	wypowiedzi ustne i pisemne	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Negocjacje i mediacje	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.15.2.W PSM.15.2.Wt	PSM.15.2.W PSM.15.2.Wt
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład -25 Warsztat -30	Wykład -25 Warsztat -30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie z istotą i znaczeniem negocjacji i mediacji oraz technikami stosowanymi w praktyce. Nabycie umiejętności analizowania sytuacji negocjacyjnej/mediacyjnej oraz pracy w zespole negocjacyjnym/arbitrażowym, a także analizowanie zachowań niewerbalnych i werbalnych w procesie negocjacji/mediacji.	
15.	Metody dydaktyczne	Metody praktyczne (rozwiązywanie sytuacji problemowych, autoprezentacja, gry symulacyjne). Metody podające (dyskusje merytoryczna, pogadanka problemowa).	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Zaliczenie bez oceny - zaliczenie pisemne	
		Warsztaty - Zaliczenie z oceną - zaliczenie pisemne (kolokwium, referat/esej), aktywne uczestnictwo w zajęciach (mierzone uzyskaną oceną z ćwiczeń podczas praktycznego rozwiązywania problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Źródła konfliktów, definicja, funkcje konfliktu.</p> <p>Etapy przygotowania się do rozwiązania konfliktu.</p> <p>Sposoby rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Elementy komunikacji przydatne w prowadzeniu negocjacji/mediacji.</p> <p>Najlepsze pytania w negocjacjach i rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Najbardziej użyteczne zwroty w negocjacjach/mediacjach.</p> <p>Jak powiedzieć NIE – ćwiczenia.</p> <p>Komunikacja – prezentacja zachowań.</p> <p>Autoprezentacja.</p> <p>Podział ról w procesie negocjacji.</p> <p>Określenie typu negocjatora/mediatora.</p> <p>Przygotowanie planu negocjacji/mediacji.</p> <p>Przebieg procesu negocjacyjnego/mediacyjnego.</p> <p>Rozwiązywanie wybranych nietypowych sytuacji i problemów z zastosowaniem konkretnych procedur.</p> <p>Wykorzystanie technik negocjacyjnych/mediacyjnych w praktyce – ćwiczenie.</p> <p>Zespołowa gra negocjacyjna.</p> <p>Mediacje rodzinne</p> <p>Praktyczne aspekty mediacji w sprawach rozwodowych i opiekuńczych</p> <p>Mediacje i negocjacje jako element kontraktu socjalnego</p>						
18.		Zamierzone efekty uczenia się	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="349 1227 561 1319">Wiedza</td> <td data-bbox="561 1227 1554 1319"> <ul style="list-style-type: none"> Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego </td> </tr> <tr> <td data-bbox="349 1319 561 1559">Umiejętności</td> <td data-bbox="561 1319 1554 1559"> <ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią </td> </tr> <tr> <td data-bbox="349 1559 561 1800">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="561 1559 1554 1800"> <ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad </td> </tr> </table>	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego 	Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią 	Kompetencje społeczne
Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego 							
Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią 							
Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad 							

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. E. Gmurzyńska, Rodzaje mediacji [w:] Mediacje. Teoria i praktyka, pod red. E Gmurzyńska, R. Morek, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2009, 2. E. Gmurzyńska, Rodzaje mediacji [w:] Mediacje. Teoria i praktyka, pod red. E Gmurzyńska, R. Morek, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2009, s. 112 Haeske U. Konflikty w życiu zawodowym, Jedność, 2005. 3. Kamiński J., Negocjowanie – techniki rozwiązywania konfliktów, Poltext, Warszawa 2003. 4. Łąguna M., Negocjacje i komunikacja w biznesie, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003. 5. Tuszniak S., Wojtkowiak M., Mediacje i negocjacje jako formy rozwiązywania konfliktu, Wszechnica Świętokrzyska, Kielce, 2004. 6. Podobas I., Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej, Warszawa 2014. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Błaut R., Skuteczne negocjacje, Centrum Informacji Menedżera, Warszawa 2000. 2. Kendik M., Negocjacje międzynarodowe, Difin, Warszawa 2009.
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -25	Wt - 30	W -25	Wt - 30
konsultacje indywidualne	W -25	Wt - 25	W -25	Wt - 25
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -25	Wt - 20	W -25	Wt - 20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75	Wt - 75	W - 75	Wt - 75
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -2,0	W -1,0	W -2,0	W -1,0
	Wt - 2,2	Wt -0,8	Wt - 2,2	Wt -0,8

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	W/Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwium	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwium	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	W/Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwium	EU-K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwium	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwium	EU-K_K05
EU-P_K03	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwium	EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Normy i dewiacje	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.16.2.Wt	PSM.16.2.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Pogłębiona analiza teoretyczna dotycząca norm, dewiacji, kontroli społecznej, problemów społecznych, budowania programów profilaktyki społecznej oraz polityk publicznych wobec problemów społecznych. Celem zajęć jest ukazanie różnorodności podejść do tej tematyki oraz zaprezentowanie prowadzących do postępu w teorii różnych paradygmatów badawczych.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja, analiza problemowa, case study, poszukiwanie wniosków i rozwiązań	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Warsztaty - Zaliczenie z oceną - Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Socjotechnika, inżynieria społeczna i planowanie społeczne;</p> <p>Identyfikacja i ewaluacja rozwiązywania problemów społecznych;</p> <p>Instytucjonalizacja profesji związanych z przeciwdziałaniem problemom społecznym;</p> <p>Ideologiczne procesy kontroli społecznej we współczesnych demokracjach liberalnych;</p> <p>Normy a procedury, formalne i nieformalne mechanizmy kontroli społecznej;</p> <p>Instytucje i organizacje w przeciwdziałaniu problemom społecznym;</p> <p>Wykluczenie społeczne, marginalizacja, bieda i inne patologie;</p> <p>Pojęcia: panika moralna, skandal i pojednanie;</p> <p>Socjalizacja a nadzór, dyscyplina i kara;</p> <p>Wychowanie, socjalizacja i resocjalizacja.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • Potrafi prowadzić debatę 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa</p> <p>25. Normy dewiacje i kontrola społeczna t 13, Uniwersytet Warszawski, 2012</p> <p>26. Millon T. Dawis R. Zaburzenia osobowości we współczesnym świecie. Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2005</p> <p>27. Pospizil I. Patologie społeczne, PWN Warszawa, 2012</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Urban B.. Dewiacje wśród młodzieży: uwarunkowania i profilaktyka- Kraków Uniwersytet Jagielloński, 2. Stefan Kruś, Patologia: podręcznik dla licencjackich studiów medycznych , Warszawa : 3. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 2003. 4. Jędrzejko M. Patologie społeczne; Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk, Wyższa Szkoła Humanistyczna, 2006

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		20	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20		30	
Konsultacje indywidualne	25		25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt		EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U01

	komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi			
EU-P_U02	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	Wt		EU-K_U03
EU-P_U03	Potrafi prowadzić debatę	Wt		EU-K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Wt		EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Psychologia społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.17.2.Wt	PSM.17.2.Wt
5.	Język przedmiotu	Polski	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studentów z poszerzonymi aspektami wiedzy z zakresu współczesnej psychologii społecznej. Przekonanie studentów o znaczącej roli psychologii we wszystkich aspektach życia człowieka. Zachęcenie studentów do samodzielnego pogłębienia swojej wiedzy w tym zakresie. Studenci zyskają nowe spojrzenie na pewne aspekty życia społecznego a jednocześnie zdobędą umiejętność zastosowania zaprezentowanych technik komunikacji oraz wpływania na zachowanie innych ludzi.	
15.	Metody dydaktyczne	Metody podające (dyskusje, objaśnienia) Metody praktyczne (studium przypadków z zakresu poruszanej tematyki)	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Warsztaty - Zaliczenie z oceną - Zaliczenie pisemne (przygotowanie eseju/referatu na wybrany temat związany z treściami programowymi)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Psychologia - główne działy psychologii oraz pokrewne dyscypliny naukowe Główne idee i kierunki współczesnej psychologii Zdolności poznawcze – nasze okno na świat, a może „klapki na oczy” Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie Psychologia społeczna – wprowadzenie Poznanie społeczne – w jaki sposób myślimy o świecie społecznym Spostrzeganie społeczne – jak dochodzimy do rozumienia innych ludzi Konformizm – wpływ na zachowanie Postawy i zmiany postaw – wpływ na myśli i uczucia Procesy grupowe Psychologia ekonomiczna – reklama i jej wpływ na zakupy Psychologia ekonomiczna – zachowania konsumenckie
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> Cialdini R.B.: Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001. Tyszka T.: Psychologia ekonomiczna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – rozdz. 13, 14. Wiseman R.: Dziwnologia. Odkrywanie wielkich prawd w rzeczach małych, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2010. Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> Aronson E., Wilson T. D., Alport R. M.: Psychologia społeczna. Serce i umysł, Zys i S-ka, Poznań 1997 – rozdz. 1, 4, 5, 7, 8, 9. Grzesiuk L. (2001). Psychoterapia. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 3. Gdańsk: GWP, s. 767-795. Heszen-Niejodek I. (2001) Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 3. (s.465-492), Gdańsk: GWP. Mietzel G. (2001), Wprowadzenie do psychologii, Gdańsk: GWP. Zimbardo P. G.: Psychologia i życie, PWN, Warszawa 2001, rozdz. 10, 12, 16.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach	30	20
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20	30

Konsultacje indywidualne	25	25		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75	75		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt		EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt		EU-K_U02

EU-P_U03	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	Wt		EU-K_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K03

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Statystyka społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.18.2.K.	PSM.18.2.K
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z metodami analizy struktury zjawisk społecznych oraz z interpretacją parametrów rozkładu cechy statystycznej. Program przedmiotu zawiera również treści związane z badaniem współzależności cech oraz ich interpretacją.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, casestudy	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Konserwatorium - Zaliczenie z oceną	
		Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady:</p> <p>Przedmiot i funkcje badań statystyki. Pojęcia wstępne.</p> <p>Rodzaje badań statystycznych, proces badania statystycznego.</p> <p>Opracowanie i prezentacja materiału statystycznego.</p> <p>Opisowa analiza struktury zjawisk masowych.</p> <p>Analiza tendencji centralnej: obliczanie i interpretacja miar klasycznych.</p> <p>Analiza dyspersji: obliczanie i interpretacja odchylenia standardowego, współczynnika zmienności, typowego obszaru zmienności.</p> <p>Miary asymetrii rozkładu: wyznaczanie i interpretacja wskaźnika skośności.</p> <p>Miary koncentracji: moment czwarty centralny i wskaźnik kurtozy.</p> <p>Miary zróżnicowania: wskaźniki pozycyjne.</p> <p>Analiza współzależności cech: testy nieparametryczne.</p> <p>Wyznaczanie współczynnika korelacji Pearsona.</p> <p>Interpretacja współczynnika Pearsona i jego zastosowanie.</p> <p>Współczynnik korelacji Spearmana.</p> <p>Analiza dynamiki zjawisk. Wyznaczanie podstawowych miar i ich interpretacja.</p> <p>Badanie dynamiki zjawisk jednorodnych (przyrosty absolutne, przyrosty względne, indeksy indywidualne).</p> <p>Badanie dynamiki zjawisk złożonych (indeksy agregatowe).</p> <p>Charakterystyka procesu badawczego w pomocy społecznej i polityce społecznej</p> <p>Metody i techniki badań w pomocy społecznej</p> <p>Źródła informacji w badaniach o pomocy społecznej</p> <p>Prezentacja materiału statystycznego: konstrukcja wykresów i tabel.</p> <p>Budowanie szeregów statystycznych.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Maksymowicz-Ajchel, <i>Wstęp do statystyki. Metody opisu statystycznego</i>, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007. 2. J. Józwiak, J. Podgórski, <i>Statystyka od podstaw</i>, PWE, Warszawa 2001. 3. H. Kassyk-Rokicka, <i>Statystyka nie jest trudna</i>, PWE, 2001. 4. A. Balicki, W. Makać, <i>Metody wnioskowania statystycznego</i>, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2004. 5. E. Babbie, <i>Badania społeczne w praktyce</i>; PWN Warszawa 2004 6. A. Skowrońska, <i>Badania w pomocy społecznej- Zastosowanie, metody i narzędzia</i>; Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Sobczyk, <i>Statystyka</i>, PWN 2000. A. D. Arczel, <i>Statystyka w zarządzaniu</i>, WN PWN, Warszawa 2000.
-----	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		20	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20		30	
Konsultacje indywidualne	25		25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W02

UMIEJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Polityka rynku pracy w Polsce i na świecie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.19.2.K.	PSM.19.2.K.
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Student zapoznaje się z zasadami funkcjonowania rynku pracy w Polsce oraz innych krajach świata.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, casestudy	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Konserwatorium - Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Podstawowe akty prawne</p> <p>Instytucje rynku pracy, publiczne formy zatrudnienia i In. Instytucje</p> <p>Instytucje dialogu społecznego</p> <p>Instytucje partnerskie i wspierające</p> <p>Formy wsparcia</p> <p>Pożyczki i subwencje</p> <p>Szkolenie i przekwalifikowanie</p> <p>Prace interwencyjne, roboty publiczne</p> <p>Finansowanie zatrudnienia</p> <p>Programy specjalne</p> <p>Zwiększanie mobilności na rynku pracy w Polsce i na świecie</p> <p>Integracja i solidarność społeczna w Polsce i na świecie</p> <p>Wysoka jakość pracy a zatrudnienie</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> Zieliński M., Rynek pracy w teoriach ekonomicznych, CeDeWu, Warszawa 2011 Góral Z., Bezrobocie i polityka zatrudnienia, lex, Warszawa 2012 Sławecki B., Zatrudnienie po znajomości, Kapitał społeczny na rynku pracy, CH.Beck, Warszawa 2010 Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004r. (z późn. zm.) <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> Wiśniewski Z., Zawadzki K., Aktywna polityka rynku pracy w kontekście europejskim, Warszawa.2009

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach	30	20
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20	30

Konsultacje indywidualne	25	25		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75	75		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U02
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	K		EU-K_U04
EU-P_U03	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	K		EU-K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów o krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	K		EU-K_K04
EU-P_K03	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K		EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Metodologia badań społecznych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.20.3.W PSM.20.3.C	PSM.20.3.W PSM.20.3.C
5.	Język przedmiotu	Polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru i roku studiów	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady i ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	Zasady pisania pracy dyplomowej	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład 15 Ćwiczenia 15	Wykład 15 Ćwiczenia 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Głównym założeniem i celem przedmiotu jest:</p> <p>Zapoznanie studentów z zagadnieniami teoretycznymi, ogólnometodologicznymi z zakresu metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych (w tym na użytek pedagogiki). Nabycie przez studentów umiejętności prawidłowego formułowania problemów badawczych, hipotez, ustalania zmiennych i dobierania wskaźników. Poznanie podstawowych reguł konstrukcyjnych związanych z budową narzędzi badawczych. Umiejętne (wybiórcze i krytyczne) studiowanie literatury społecznej. Wykorzystanie wiedzy metodologicznej w doborze metod, konstruowaniu narzędzi, jak i w samodzielnym przygotowaniu koncepcji badań empirycznych. Umiejętne dokonywanie analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału empirycznego.</p>	
15.	Metody dydaktyczne	<p>wykład problemowy, pokaz multimedialny</p> <p>ćwiczenia realizowane z wykorzystaniem środków multimedialnych, pomocy dydaktycznych</p>	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Wykład - Egzamin</p> <p>warunkiem zaliczenia wykładu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obecność na zajęciach, w przypadku nieobecności zaliczenie treści tematu zajęć, – prowadzenie i przedstawienie notatek, – przygotowanie wskazanych projektów na podane tematy w formie pisemnej i prezentacji multimedialnych z podaniem przypisów i literatury; <p>Ćwiczenia - Zaliczenie z oceną</p> <p>warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaliczenie kolokwiów, – obecność na zajęciach w przypadku nieobecności zaliczenie treści tematu zajęć, – prowadzenie i przedstawienie notatek, <p>przygotowanie do każdego ćwiczenia praktycznych prac na podane tematy z dziedziny <i>Organizacji pracy społecznej i socjalnej w Polsce na terenie Podkarpacia</i> w formie pisemnej i prezentacji multimedialnych z podaniem przypisów i literatury</p>
-----	---	--

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p><u>Wykład – tematy:</u></p> <p>Układ graficzny pracy magisterskiej według wytycznych</p> <p>Konstrukcja pracy empirycznej - wprowadzenie, problematyka, pytania (hipotezy), metodologia (zmiennie i narzędzia pomiaru, próba), prezentacja i analiza wyników, podsumowanie i wnioski.</p> <p>Zasady cytowania literatury.</p> <p>Problem badawczy i hipoteza badawcza.</p> <p>Techniki metody sondażu: ankieta i wywiad</p> <p>Rodzaje obserwacji. Techniki obserwacyjne. Warunki i zalety poprawnej obserwacji Obserwacja w badaniach sondażowych</p> <p>Wnioskowanie statystyczne. analiza statystyczna danych.</p> <p>Metoda indywidualnych przypadków</p> <p><u>Ćwiczenia – tematy:</u></p> <p>Opracowania przeglądowe a badania empiryczne w naukach społecznych.</p> <p>Zmienne niezależne, zależne i pośredniczące.</p> <p>Metoda socjometryczna. Charakterystyka metody socjometrycznej. Techniki socjometryczne: technika moreno, technika „zgadnij kto ?”, plebiscyt życzliwości i niechęci, technika szeregowania rangowego.</p> <p>Techniki pozyskiwania danych w studiach empirycznych - wywiad środowiskowy, wywiad osobowy, kategoryzacja</p> <p>Metoda dialogowa (rozmowa). Warunki poprawności metody dialogowej. Techniki metody dialogowej. Błędy w stosowaniu metody dialogowej.</p> <p>Analiza dokumentów, postępowanie paraeksperymentalne. Rodzaje dokumentów Techniki analizy dokumentów. Analiza wytworów (wypracowań, dzienników, rysunków).</p> <p>Opracowanie i analiza danych socjometrycznych. Ograniczenia poznawcze metody socjometrycznej. Skale postaw i ocen. Skala likerta, Rodzaje skal ocen i ich zastosowanie. Konstruowanie skal.</p> <p>Elementarne statystyki opisowe - rozkład, średnia, odchylenie standardowe. Określanie istotności różnic między zbiorami i średnimi. Korelacje - zasady i rodzaje.</p> <p>Samodzielne formułowanie problemów badawczych, hipotez oraz operacjonalizacja zmiennych</p> <p>Efekty kształcenia - umiejętności i kompetencje: projektowania, wykonania i przygotowywania pracy badawczej.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa
		<p>28. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, tłum. Witold Betkiewicz, WN PWN, Warszawa 2003</p> <p>29. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985.</p> <p>30. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 2003.</p> <p>31. Brzeziński J., Elementy metodologii badań psychologicznych, Warszawa 1984.</p> <p>32. Dutkiewicz W.: Podstawy metodologii badań – do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki, Kielce 2001.</p> <p>33. Gnitecki J., Zarys metodologii badań w pedagogice empirycznej, Zielona Góra 1989.</p> <p>34. Hajduk E., Hipoteza w badaniach pedagogicznych, wydanie III uzupełnione, Zielona Góra 1993.</p> <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kopaliński W., Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych, Warszawa 1968. 2. Kujawiński J., Doskonalenie pracy lekcyjno-domowej w klasach początkowych, Warszawa 1990. 3. Lewowicki T., Czynniki różnicujące szansę edukacyjne dzieci w młodszy wieku szkolnym, [w:] Czynniki różnicujące szansę, Katowice 1988. 4. Łobocki M., Metody badań pedagogicznych, Warszawa 1978. 5. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000. 6. Muchnicka J., Metoda sondażu w pedagogice empirycznej, [w:] Metodologia pedagogiki społecznej, praca zbiorowa pod kierunkiem naukowym R. Wroczyńskiego i T. Pilcha, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -15 C - 15		W -15 C - 15	
konsultacje indywidualne	W -5 C - 5		W -5 C - 5	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwiów	W -10 C - 10		W -10 C - 10	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 35 C - 30		W - 35 C - 30	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W -0,7 Ć - 0,7	W -0,3 Ć - 0,3	W -0,7 Ć - 0,7	W -0,3 Ć - 0,3

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_W01
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U03
EU-P_U02	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K02	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03
EU-P_K03	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_K04

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Społeczne aspekty zdrowia publicznego i system opieki zdrowotnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.21.3.K.	PSM.21.3.K
5.	Język przedmiotu	polski	

6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru/roku studiów,	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z kompleksową wiedzą nt zdrowia publicznego i systemu opieki zdrowotnej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych. Praca w grupach ćwiczeniowych.	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Konserwatorium - Zaliczenie z oceną - Obecność na zajęciach oraz aktywna postawa studenta rozwiązywanie zadań tematycznych związanych z realizacją ćwiczeń. Warunkiem otrzymania zaliczenia końcowego jest obecność na 90% zajęć konserwatoryjnych, pozytywna ocena z zadań tematycznych związanych z realizacją zajęć, zaliczenie ustne ewentualnych nieobecność na zajęciach, pozytywna ocena z pisemnej pracy końcowej.	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w problematykę zdrowia publicznego. Koncepcja zdrowia w medycynie i naukach społecznych. Definicje zdrowia i trudności w jej sformułowaniu. Zdrowie i choroba w odbiorze indywidualnym i społecznym. 2. Zakres i zadania zdrowia publicznego oraz medycyny społecznej – podstawowe pojęcia i definicje. Koncepcja zdrowia na podstawie definicji WHO, Narodowego Programu Zdrowia, Ottawskiej Kraty Zdrowia I Programu Zdrowie XXI wieku. 3. Determinanty zdrowia, czynniki ryzyka zdrowotnego – podział, definicje, styl życia, determinanty behawioralne a zdrowie ludzi (aktywność fizyczna, sposób odżywiania, stres, uzależnienia i mechanizmy ich powstania), zagrożenia zdrowia ze strony środowiska naturalnego, determinanty społeczno-ekonomiczne. 4. Polityka prozdrowotna oraz promocja zdrowia. Definicje, zakres, zadania. Profilaktyka i jej znaczenie dla współczesnej koncepcji zdrowia. 5. Stan zdrowia ludności i metody jego oceny – chorobowość, zachorowalność, umieralność, śmiertelność. 6. Główne systemy opieki zdrowotnej – podstawowe wartości systemów opieki zdrowotnej, modele sytemu opieki zdrowotnej. 	
18.		Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego

	Zamierzone efekty uczenia się	Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii Potrafi kierować pracą zespołu Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p><u>Literatura podstawowa</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Wojtczak A., Zdrowie publiczne Wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku, Warszawa, 2020, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Wojtczak A. Zdrowie publiczne. Najważniejsze zagadnienia dla studiujących i zainteresowanych nauką o zdrowiu, CeDeWu Sp. z o.o., 2018 Kulik T., Lataski M. (red.): Zdrowie Publiczne. Czelej, Lublin 2002. <p><u>Literatura uzupełniająca</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Janusz Opolski (red). ZDROWIE PUBLICZNE Wybrane zagadnienia TOM I, TOM II Wałęga – Szych D. Zdrowie publiczne – wybrane zagadnienia. Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	20		20	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	5		5	
Konsultacje indywidualne	5		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30		30	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,8	0,2	0,8	0,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W02
UMIĘJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U03
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	K		EU-K_U04
EU-P_U03	Potrafi kierować pracą zespołu	K		EU-K_U07
EU-P_U04	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	K		EU-K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	K		EU-K_K03
EU-P_K03	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	K		EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Demografia społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.22.3.Wt.	PSM.22.3.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Student zapoznaje się z procesami ludnościowymi, zjawiskami demograficznymi stanem, rozmieszczeniem i in. czynnikami	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład wprowadzający, dyskusja, analiza problemowa, case study	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Warsztat - Zaliczenie z oceną	
		Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Podstawowe pojęcia, statystyki Teoria ludnościowa na przestrzeni dziejów Omówienie przykładowych teorii Polityka ludnościowa Stan i rozmieszczenie ludności Struktura i tzw ruchy naturalne i wędrujące Prognozowanie Źródła demograficzne	

18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rączek A., Demograficzne uwarunkowania rozwoju społecznego, Uniwersytet Ekonomiczny, Katowice 201 Podstawowe pojęcia i rozwój teorii demografii na przestrzeni dziejów, Statystyka i demografia, 2012 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Okólski M., Demografia: podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, Scholar, Warszawa 2006. Kurkiewicz J.,(red.), Procesy demograficzne i metody ich analizy, Wyd. UE w Krakowie, Kraków 2010. Okólski, M., Demografia zmiany społecznej, Scholar, Warszawa 2004. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	20		10	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	5		15	
Konsultacje indywidualne	5		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30		30	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,8	0,2	0,5	0,5

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt		EU-K_U02
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Wt		EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Gerontologia społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu		Studia niestacjonarne
4.		PSM.23.3.W	PSM.23.3.W
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład	
11.	Wymagania wstępne	Brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		15	10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Wykłady mają za zadanie zaprezentować studentom szeroko pojętą problematykę starzenia się i starości na tle zachodzących przemian demograficznych. Ma wprowadzić studenta w przedmiot i zakres gerontologii jako dziedziny wielodyscyplinarnej oraz uzasadnić przydatność przekazywanych treści w starzejącym się społeczeństwie.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny, dyskusja	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - Zaliczenie bez oceny - zaliczenie pisemne	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Problematyka starzenie się w świetle literatury</p> <p>Starzenie się na tle zmian demograficznych</p> <p>Proces bio-psych i fizycznego starzenia się</p> <p>Prewencja gerontologiczna</p> <p>Problematyka wychowania do starości</p> <p>Organizacja i stowarzyszenie pro senioralne</p> <p>Pomoc społeczna osobom starszym</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Czerniawska O. (red.): Style życia w starości. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej, Łódź 1998. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.): Geriatria z elementami gerontologii ogólnej. Via Medica, Gdańsk 2006. Leszczyńska-Rejchert A.: Człowiek starszy i jego wspomaganie – w stronę pedagogiki starości. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2005. Obuchowski K. (red.): Starość i osobowość. Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz 2002. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Synak B. (red.): Polska starość. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2002. Szarota Z.: Gerontologia społeczna i oświatowa. Zarys problematyki. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2004. Szatur-Jaworska B., Błędowski P., Dzięgielewska M.: Podstawy gerontologii społecznej. Wyd. ASPRA –JR, Warszawa 2006. Trafiątek E.: Polska starość w dobie przemian. Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 2003. Wolański N.: Rozwój biologiczny człowieka. Podstawy augsologii, gerontologii i promocji zdrowia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta	Obciążenie studenta [h]	
(udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

Udział w zajęciach	15	15		
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	10	10		
Konsultacje indywidualne	5	5		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30	30		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,7	0,3	0,5	0,5

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi pisemnej	EU-K_W01
UMIĘJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	W		EU-K_U02

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi pisemnej	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	W		EU-K_K04
EU-P_K03	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	W		EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Zarządzanie zasobami ludzkimi	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.24.3.W PSM.24.3.C	PSM.24.3.W PSM.24.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II, sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład 25 Ćwiczenia 30	Wykład 25 Ćwiczenia 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Nabycie przez studentów umiejętności związanych z zarządzaniem kadrami.	
15.	Metody dydaktyczne	Metody podające (objaśnienia, dyskusja). Metody eksponujące (przykłady istniejących dokumentów). Metody praktyczne (praktyczne zastosowanie omawianych treści).	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - Egzamin Ćwiczenia - Zaliczenie z oceną na podstawie pracy pisemnej i wypowiedzi ustnej	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Charakterystyka polityki personalnej w organizacji. Planowanie zatrudnienia. Tworzenie opisu stanowisk pracy. Przygotowanie procesu rekrutacji. Przeprowadzanie procesu rekrutacji. Wprowadzanie do pracy. Ocenianie pracowników. Szkolenia pracowników. Kariera zawodowa. Systemy wynagradzania pracowników. Prowadzenie dokumentacji pracowniczej. Dodatkowe aspekty zarządzania personelem. Rozwiązanie stosunku pracy. Wspomaganie zwalnianych pracowników. Problemy zarządzania kadrami.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, objekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią Potrafi kierować pracą zespołu 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> M. Kostera, Zarządzanie personelem, ABC, Kraków 2010; S. Smoleński, Zarządzanie potencjałem pracowniczym w przedsiębiorstwie, Ośrodek Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz 2001; <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> M. Armstrong, Zarządzanie zasobami ludzkimi, ABC, Kraków 2000; Czasopisma: Manager, Personel i Zarządzanie, Rzeczpospolita.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
udział w zajęciach	W -25 C - 30	W -25 C - 30
konsultacje indywidualne	W -25 C - 20	W -25 C - 20
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwiów	W 25 C - 25	W -25 C - 25
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75 C - 75	W - 75 C - 75

Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W- 2 Ć - 2	W- 1 Ć - 1	W- 2 Ć - 2	W- 1 Ć - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W/Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U06
EU-P_U02	Potrafi kierować pracą zespołu	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu, województwa	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu	PSM.25.3.W PSM.23.3.C	PSM.25.3.W PSM.23.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II , sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykład 25 Ćwiczenia 30	Wykład 25 Ćwiczenia 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studenta z regionalnymi podmiotami polityki społecznej, (powiatowe centrum pomocy rodzinie, placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówka opiekuńczo-wychowawcza, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, ośrodek wsparcia, ośrodek interwencji kryzysowej, OPS GOPS, in.)	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – egzamin w formie pisemnej Ćwiczenie – zaliczenie z oceną - zaliczenie na podstawie prac pisemnych, wypowiedzi ustnych	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady</p> <p>Jednostki samorządu terytorialnego (zadania, cele, formy działalności)</p> <p>Zadania pomocy społecznej (GOPs, MOPs, PCPR, i in)</p> <p>Zadania własne gminy i powiatu</p> <p>Zadania województwa w zakresie pomocy społecznej</p> <p>Funkcjonowanie OPS i DPS</p> <p>Regulacje prawne w zakresie wsparcia rodziny</p> <p>Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz zatrudnienie ON</p> <p>Zadania w zakresie przeciwdziałaniu przemocy</p> <p>Organizacje społeczne – rodzaje współpracy/pola działań</p> <p>Problemy, konflikty i propozycje rozwiązań</p> <p>Ćwiczenia</p> <p>Powiatowy system pomocy społecznej – przykład małego powiatu</p> <p>Realizacja zadań PCPR – małego powiatu</p> <p>Przykładowa strategia rozwiązywania problemów społecznych i jej jakość (SRPS)</p> <p>Dokumenty programowe pomocy społecznej w powiecie</p> <p>Przykłady zawartych porozumień</p> <p>Dobre praktyki</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szarfenberg R. Zadania jednostek organizacyjnych pomocy. Powiatowe centra pomocy rodzinie, Instytut Polityki Społecznej, Warszawa 2012 2. Z. Duniewska, B. Jaworska-Dębska, R. Michalska-Badziak, E. Olejniczak-Szałowska, M. Stahl. Prawo administracyjne –pojęcia, instytucje, zasady w teorii i orzecznictwie. Warszawa 2000 r. 3. Kaniós A. Partnerstwo społeczne szansą na zbudowanie nowej formy współpracy międzysektorowej – rzeczywistość czy u topia? /w/ Praca socjalna z 2011r. Nr 1. 4. Kosikowski. C. Finanse publiczne. Komentarz. Warszawa 2008 r. 5. Leoński. Z. Zarys prawa administracyjnego. Warszawa 2004 r. 6. Maciejko. W, ZaborniakP.,Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz. Warszawa 2009 r. <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nitecki. S. Porozumienie jako prawna forma działania administracji a stosunek administracyjnoprawny /w/ Zbiór publikacji naukowych Cz. III. Bielsko-Biała 2004 r. 2. Nitecki. S. Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym. Warszawa 2008 r. 3. Nowacki. J., Tobor. Z. Wstęp do prawoznawstwa. Katowice 1999 r. 4. Ochendowski. E. Prawo administracyjne. Część ogólna. Toruń 1998 r. 5. Sierpowska. I.Prawo pomocy społecznej. Warszawa 2007 r. 6. Sierpowska I. Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz. Warszawa 2009 r. 7. Uniwersalny Słownik Języka Polskiego. Pod red. S. Dubisza. Warszawa 2008 r. 8. Zacharko. L. Prywatyzacja zadań publicznych gminy. Studium administracyjnoprawne. Katowice 2000 r.
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -25 C - 30		W -25 C - 30	
konsultacje indywidualne	W -25 C - 20		W -25 C - 20	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W 25 C - 25		W -25 C - 25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75 C - 75		W - 75 C - 75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W- 2 Ć - 2	W- 1 Ć - 1	W- 2 Ć - 2	W- 1 Ć - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W/Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04
EU-P_K03	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Ewaluacja programów i przedsięwzięć społecznych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.26.3.W PSM.26.3.C	PSM.26.3.W PSM.26.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II semestr 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		wykład- 25 ćwiczenia - 30	wykład- 25 ćwiczenia - 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studenta z zasadami ewaluacji programów i przedsięwzięć społecznych w tym budujących kapitał społeczny społeczności lokalnych.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Zaliczenie z oceną - zaliczenie na podstawie prac pisemnych Ćwiczenie –Zaliczenie z oceną - zaliczenie na podstawie projektów indywidualnych i grupowych oraz wypowiedzi ustnych, aktywności	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicje i podstawowe elementy definiowania ewaluacji 2. Cele i funkcje ewaluacji 3. Ewaluacja a kontrola, audyt, monitoring 4. Kryteria ewaluacji 5. Rodzaje ewaluacji ze względu na specyfikę programów społecznych 6. Modele i podejścia ewaluacyjne oraz kryteria ich wyboru 7. Metody i techniki przedewaluacyjnego zbierania i analizowania danych 8. Metody i techniki ewaluacji 9. Procedura pełnej ewaluacji 10. Standardy prowadzenia ewaluacji 11. Przykłady - ewaluacje pojedynczych programów, projektów 12. Przykłady - ewaluacje wielu podobnych programów, projektów 13. Metaewaluacja 14. Ewaluacja a polityka społeczna oparta na dowodach naukowych <p>Ćwiczenia</p> <p><u>Podstawy ewaluacji programów społecznych – definicje, kryteria, typowe pytania, kontekst programu</u></p> <p><u>Modele, metody i techniki ewaluacji programów społecznych</u></p> <p><u>Procedura ewaluacji na przykładzie jednego z modeli ewaluacji</u></p> <p><u>Standardy ewaluacji i metaewaluacja</u></p> <p><u>Przykłady ewaluacji w różnych dziedzinach polityki społecznej</u></p> <p>Prezentacja przykładowych programów lub przedsięwzięć odniesieniu do typu zlecającego podmiotu oraz też wysokości budżetu przeznaczanego na ewaluację.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego • Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi kierować pracą zespołu 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	

<p>19. Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>"Wykorzystywanie narzędzi ewaluacyjnych w pomocy społecznej" raport Instytutu Rozwoju Służb Społecznych, 2008.</u> 2. K. Ornacka „Ewaluacja między naukami społecznymi i pracą socjalną”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2003. 3. <u>J. Starega-Piasek, A. Hryniewicka (red.) „O potrzebie ewaluacji w pomocy społecznej”, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2008.</u> 4. <u>Hryniewicka (red.) "Różne wymiary skuteczności w pomocy społecznej", Instytut Rozwoju Służb Społecznych 2011.</u> 5. <u>Z. Wiśniewski, K. Zawadzki (red.) "Efektywność polityki rynku pracy w Polsce", WUP–UMK, Toruń 2011.</u> 6. <u>„Ewaluacja programów i przedsięwzięć społecznych. Katalog dobrych praktyk”, Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, 2012.</u> 7. <u>"O ewaluacji z różnych perspektyw. Refleksje i wskazówki na temat kształtowania jakości działań w polityce społecznej", Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej, ROPS w Krakowie, Kraków 2013.</u> <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 35. <u>"Ewaluacja ex ante – podsumowanie doświadczeń administracji polskiej", Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007.</u> 36. <u>M. Ferry, K. Olejniczak "Wykorzystanie ewaluacji w zarządzaniu programami unijnymi w Polsce", Ernst & Young Polska, Warszawa 2008.</u> 37. <u>Haber, M. Szałaj (red.) "Ewaluacja wobec wyzwań stojących przed sektorem finansów publicznych", Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2009</u> 38. <u>Haber "Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza", Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości", Warszawa 2007.</u> 39. <u>S. Mazur (red.) „Ewaluacja funduszy strukturalnych – perspektywa regionalna”, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków 2007.</u> 40. <u>K. Olejniczak "Praktyka ewaluacji efektów programów rozwoju regionalnego - studium porównawcze", Euroreg, Warszawa 2009.</u> 41. <u>K. Olejniczak "Mechanizmy wykorzystania ewaluacji. Studium ewaluacji średniookresowych INTERREG III", Scholar, Warszawa 2008.</u> 42. <u>K. Pytlak "Podręcznik ewaluacji projektów infrastrukturalnych. Czy Twój projekt przyniesie oczekiwane korzyści", Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009.</u>
---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
udział w zajęciach	W -25 C - 30	W -25 C - 30
konsultacje indywidualne	W -25 C - 20	W -25 C - 20
przygotowanie do zajęć, prac	W 25 C - 25	W -25 C - 25

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75 C - 75		W - 75 C - 75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W- 2 Ć - 2	W- 1 Ć - 1	W- 2 Ć - 2	W- 1 Ć - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	W	prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W02	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	W/Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne,	EU-K_W04
EU-P_W03	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	W	prace pisemne	EU-K_W05
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi kierować pracą zespołu	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne,	EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Interwencje i działania społeczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.27.3.W PSM.27.3.C	PSM.27.3.W PSM.27.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II SEMESTR 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		wykład- 25 ćwiczenia - 30	wykład- 25 ćwiczenia - 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Interwencje i działania społeczne to ukazanie umiejętności społecznych mających ułatwić porozumiewanie się osób z różnymi problemami i dysfunkcjami.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Zaliczenie z oceną - zaliczenie na podstawie prac pisemnych Ćwiczenie –Zaliczenie z oceną - zaliczenie na podstawie projektów indywidualnych i grupowych oraz wypowiedzi ustnych, aktywności	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady</p> <p>Podstawowe problemy interwencji w zakresie rozwijania umiejętności społecznych.</p> <p>Przegląd kwestii diagnostycznych</p> <p>Trening umiejętności społecznych</p> <p>Umiejętności społeczne, rozumienie społeczne, kompetencja społeczna</p> <p>Rozumienie sposobu myślenia</p> <p>Teoria umysłu i centralna spójność</p> <p>Dysfunkcja wykonawcza i deficyt intersubiektywności</p> <p>Problemy genetyczne</p> <p>Deficyty komunikacyjne w zaburzeniach zdrowotnych</p> <p>Ćwiczenia</p> <p>Komunikacja i problemy językowe</p> <p>Umiejętności pragmatyczne</p> <p>Rutyny konwersacyjne: komunikowanie się z innymi</p> <p>Kategorie pragmatyczne służące ocenie wymiany konwersacyjnej</p> <p>Rozumienie intencjonalności w rozmowie</p> <p>Krótkie lekcje interwencji</p> <p>Dlaczego język nie wystarcza: inne czynniki wymagające rozważenia</p> <p>Montowanie interwencji</p> <p>Jak ważne jest otoczenie?</p> <p>Nadzieja na osiągnięcie sukcesu</p> <p>Problemy związane z „prześwietlaniem” grupy</p> <p>Rezultaty interwencji</p> <p>Negatywne doświadczenia z rówieśnikami: wiktymizacja</p> <p>Intelektualizacja: powszechny sposób na obronę</p> <p>Motywacyjny letarg i kontrolowanie lęku</p> <p>Myśli i zachowania samobójcze</p> <p>Nadpobudliwość psychoruchowa z deficytem uwagi</p> <p>Zachowania opozycyjna-buntownicze</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> John Harpur, Maria Lawlor, Michael Fitzgerald <i>Interwencje społeczne dla nastolatków z Zespołem Aspergera</i>, Warszawa 2012, www.inspro.org.pl/ Strabmeier Walter <i>Interwencja wczesnodziecięca</i> Harmonia, 2012 <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> Wojcieszek Krzysztof Andrzej, <i>Optymalizacja profilaktyki problemów alkoholowych</i> Pedagogiczne implikacje grupowych interwencji krótkoterminowych, Wydanie: 1, Rubikon, 2013
-----	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -25		W -25	
	C - 30		C - 30	
konsultacje indywidualne	W -25		W -25	
	C - 20		C - 20	
przygotowanie do zajęć, prac	W 25		W -25	
	C - 25		C - 25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 75		W - 75	
	C - 75		C - 75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W- 2	W- 1	W- 2	W- 1
	Ć - 2	Ć - 1	Ć - 2	Ć - 1

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	W	prace pisemne	EU-K_W02

UMIEJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne,	EU_K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego			EU_K_U02
EU-P_U03	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U03
EU-P_U04	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne,	EU_K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne,	EU-K_K04

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Przedsiębiorczość i kreatywność	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.28.3.Wt	PSM.28.3.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Ugruntowanie konieczności zachowywania się w sposób przedsiębiorczy/kreatywny, jeżeli chce ona realizować własne cele w życiu prywatnym i zawodowym; rozbudzenie i wzmocnienie postaw i zachowań przedsiębiorczych; doskonalenie umiejętności analizy zjawisk zachodzących w gospodarce, w organizacji oraz w życiu prywatnym, mających wpływ na zachowania przedsiębiorcze; tworzenie rozwiązań kreatywnych wobec powstałych problemów lub nieprzewidzianych zdarzeń.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja, analiza problemowa, casestudy, poszukiwanie wniosków i rozwiązań	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Warsztat - Zaliczenie z ocen Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów, analiza konkretnych przypadków/rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Przedsiębiorczość – teoria i praktyka</p> <p>Rozwijanie potencjału ludzkiego</p> <p>Tworzenie strategii i budowa przedsiębiorstwa</p> <p>Ekonomika przedsiębiorczości i innowacji</p> <p>Łańcuchy wartości i cykle koniunkturalne</p> <p>Właściciele, przedsiębiorcy, kapitaliści</p> <p>Kreatywność</p> <p>Metody analizowania problemów</p> <p>Metody wyzwalanie kreatywności</p> <p>Ocena kreatywności zorientowanej na rynek i trzeci sektor</p> <p>Budowa przewagi strategicznej</p> <p>Analiza rynku, portfela klienta</p> <p>Plan marketingowy</p> <p>Biznes plan</p> <p>Kapitał intelektualny</p> <p>Zarządzanie wiedzą</p> <p>Sztuka prezentacji</p> <p>Innowacje i rewolucje</p> <p>Przedsiębiorczość na rynku usług non-profit</p> <p>Rozwijanie nowego przedsiębiorstwa</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Robert B. Mellor, Gary R. Coulton, AnneChick, <i>Przedsiębiorczość</i>, PWE, Warszawa 2011 2. Barański K., <i>Rola partnerstwa w rozwoju regionu</i>, w: <i>Partnerstwo szansa rozwoju regionu</i>, J. Karwowski, (red.), Instytut Przedsiębiorczości i Samorządności, Warszawa 2006 3. Bojewska B., <i>Przedsiębiorczość w zarządzaniu i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw</i>, w: <i>Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem</i>, M. Strużycki (red.), Difin, Warszawa 2002 4. Kietlińska K., <i>Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim</i>, Diffin, Warszawa 2010 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drucker P. F. <i>Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady</i>, PWE, Warszawa 1992 2. Glinka B., Gudkova S., <i>Przedsiębiorczość</i>, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2011
-----	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		20	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20		30	
Konsultacje indywidualne	25		25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				

EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W02
EU-P_W02	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	Wt		EU-K_W05
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt		EU-K_U08
EU-P_U03	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Wt		EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Kontrola zarządcza	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.29.3.Wt	PSM.29.3.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z problematyką zarządzania ryzykiem i kontroli zarządczej w jps (jednostkach pomocy społecznej)	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja, analiza problemowa, casestudy, zadania rachunkowe	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Warsztat - Zaliczenie z ocen Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów, analiza konkretnych przypadków/rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Pojęcie kontroli zarządczej w tym w jps;</p> <p>Podstawy prawne zarządzania dokumentacja, nieprawidłowości w funkcjonowaniu jps, nieprawidłowości w inwestowaniu, różnice między kontrolą a audytem, między kontrolą finansową a kontrolą zarządczą; obowiązki w zakresie kontroli zarządczej; samoocena systemu kontroli zarządczej; zarządzanie ryzykiem; kontrola zarządcza a zarządzanie ryzykiem; mechanizmy kontroli; Pojęcie kontroli zarządczej w tym w jps; podstawy prawne zarządzania dokumentacją, nieprawidłowości w funkcjonowaniu jps, nieprawidłowości w inwestowaniu, różnice między kontrolą a audytem, między kontrolą finansową a kontrolą zarządczą; obowiązki w zakresie kontroli zarządczej; samoocena systemu kontroli zarządczej; zarządzanie ryzykiem; kontrola zarządcza a zarządzanie ryzykiem; mechanizmy kontroli;</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sołtyk P. Kontrola zarządcza i audyt w jednostkach samorządowych. Projektowanie oraz metody oceny systemu zarządzania, Wydawnictwo Beck, Warszawa 2013 Kumpiałowska A. Skuteczne zarządzanie ryzykiem a kontrola zarządcza w sektorze publicznym. Ocena ryzyka w ramach kontroli zarządczej, Wydawnictwo C.H.Beck. Warszawa, 2013 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Józef Płoskonka, Pojęcie kontroli w ujęciu zarządczym. Kontrola Państwowa nr 2/2006, Andrzej Szpor Pojęcie kontroli zarządczej. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240).

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		20	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20		30	
Konsultacje indywidualne	25		25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		75	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8	1,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W03
EU-P_W02	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	Wt		EU-K_W05
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U08
EU-P_U02	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Wt	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K02
EU-P_K02	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Wt		EU-K_K05

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Seminarium magisterskie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.30.3.S PSM.36.4.S	PSM.30.3.S PSM.36.4.S
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 1,2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	seminarium	
11.	Wymagania wstępne	Umiejętność pisania pracy dyplomowej	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		2x30	2x30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	4(2+2)	4(2+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z zasadami pisania pracy magisterskiej	
15.	Metody dydaktyczne	metoda nauczania – pogadanka, ciągłe ocenianie, konsultacje w zakresie przeprowadzonych badań ich wyników oraz treści pracy, praca indywidualna ze studentem w trakcie konsultacji.	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Seminarium - Zaliczenie z oceną - zaliczenie na podstawie aktywności i przedstawionych fragmentów pracy magisterskiej	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Zasady realizacji seminarium magisterskiego.</p> <p>Etyczny wymiar badań</p> <p>Problematyka badawcza.</p> <p>Ustalenie tematyki prac magisterskich.</p> <p>Struktura części teoretycznej</p> <p>Zasady pisowni części teoretycznej pracy magisterskiej.</p> <p>Charakterystyka podstawowych pojęć</p> <p>Dobór grup badawczych.</p> <p>Omówienie powstałych błędów w trakcie pisania części teoretycznej.</p> <p>Dyskusja, analiza tekstów źródłowych, analiza przypadków,</p> <p>Rozwiązywanie zadań problemowych związanych z kierunkiem Praca Socjalna</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <p>46. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, tłum. Witold Betkiewicz, WN PWN, Warszawa 2003</p> <p>47. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985.</p> <p>48. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.</p> <p>49. Charmaz Kathy, Teoria ugruntowana. Praktyczny przewodnik po analizie jakościowej; PWN Warszawa 2009</p> <p>50. Skowrońska Agnieszka, Badania w pomocy społecznej- Zastosowanie, metody i narzędzia; Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Warszawa 2010.</p> <p>2. Juszczak S., Statystyka dla pedagogów, Toruń 2001.</p> <p>3. Łobocki M., Wprowadzenie do metodologii pedagogiki. Kraków 2000.</p> <p>4. Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską, Impuls, Kraków 1998</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach	Sem. III - 30	Sem. III - 30
	Sem. IV - 30	Sem. IV - 30

Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	Sem. III - 30 Sem. IV - 10	Sem. III - 30 Sem. IV - 10		
Konsultacje indywidualne	Sem. IV - 10	Sem. IV - 10		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	Sem. III -60 Sem. IV - 50	Sem. III -60 Sem. IV - 50		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego
	sem. III - 1,0 sem. IV - 1,6	sem. III -1,0 sem.IV - 0,4	sem. III - 1,0 sem. IV - 1,6	sem. III -1,0 sem.IV - 0,4

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	S	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W01
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	S	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U03
EU-P_U02	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	S		EU_K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania	S	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K06

	zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad			
--	---	--	--	--

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Komunikacja interpersonalna i media w pracy socjalnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.31.4.W PSM.31.4.C	PSM.34.4.W PSM.34.4.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład-10 Ćwiczenia -20	Wykład-10 Ćwiczenia -10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	4 (2+2)	4 (2+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem zajęć jest zapoznanie studentów z pogłębioną wiedzą na temat prawideł komunikacji międzyludzkiej oraz wypracowanie umiejętności zastosowania tej wiedzy. W efekcie ukończenia kursu student powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiadać wiedzę teoretyczną z zakresu komunikacji interpersonalnej, niewerbalnej oraz prawideł skutecznego porozumiewania się - potrafić dokonać analizy zjawisk komunikacyjnych, w tym komunikacji werbalnej i niewerbalnej, asertywnej i synergicznej, negocjacji, prowadzenia dyskusji. - zastosować zdobytą wiedzę teoretyczną dla uzyskania zaplanowanego efektu komunikacyjnego - potrafić poprawnie komunikować się w grupie, a także w relacjach asymetrycznych (np. w pracy), rozwiązywać konflikty, asertywnie wyrażać swoje opinie, emocje i potrzeby - współpracować z mediami ogólnopolskimi i lokalnymi 	

15.	Metody dydaktyczne		Wykład - wykład i pogadanka Ćwiczenia (w tym: dyskusje, burza mózgów, praca w grupach, formy parateatralne)
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – egzamin w formie pisemnej Ćwiczenia – zaliczenia z oceną - zaliczenie w formie pracy pisemnej oraz wypowiedzi ustnych (ocena procentowa z poszczególnych elementów tj. obecność, aktywność w zajęciach, prezentacje)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacja interpersonalna: zakres zjawisk; nauka o komunikacja interpersonalna 2. Komunikacja niewerbalna: typy przekazów niewerbalnych (mimiczne, gestyczne, proksemiczne, wzrokowe i in.), przekaz werbalny a niewerbalny, czy przekaz niewerbalny jest wiarygodny?, ćwiczenia umiejętności odczytywania przekazów, portrety semantyczne 3. Asertywność – teoria asertywności, typy motywacji działaniowych, cele treningu asertywności 4. Nadawca i jego intencje: funkcje komunikacji, jak mówić, żeby zostać zrozumianym, jak mówić, żeby przekonać, ćwiczenie strategii perswazyjnych, erystycznych i argumentacyjnych; wyrażanie emocji 5. Odbiorca uważny i świadomy: cechy dobrego słuchacza, werbalne i niewerbalne znaczniki kłamstwa, ćwiczenia umiejętności selekcjonowania i syntezy informacji, jak mówić „nie” 6. Cechy „dobrego” komunikatu: spójność przekazu werbalnego i niewerbalnego, cztery poziomy przekazu (ujawniania siebie, apelatywny, relacyjny, rzeczowy) – model F. S. von Thuna, blokady komunikacyjne („brudna dwunastka” T. Gordona) 7. Zasady autoprezentacji, efekt pierwszego wrażenia, elementy pozytywnego wizerunku, role społeczne i taktyki autoprezentacji 8. Dialog: zasady skutecznej komunikacji, sztuka prowadzenia sporów – erystyka, typy argumentów; 9. Media w pracy socjalnej
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią • Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy • Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 51. Knapp M.L., Hall J., <i>Komunikacja niewerbalna w interakcjach międzyludzkich</i>, Warszawa 2008 (fragm.). 52. Leary M., <i>Wywieranie wrażenia na innych. O sztuce autoprezentacji</i>, Gdańsk 1999. 53. McKay M., Davis M., Fanning P., <i>Sztuka skutecznego porozumiewania się</i>, Gdańsk 2008 (wybrany rozdz.). 54. <i>Mosty zamiast murów. O komunikowaniu się między ludźmi</i>, red. Stewart J., Warszawa 2000 (wybrane rozdziały). 55. Thun von F.S., <i>Sztuka rozmawiania, cz. I</i>, Kraków 2001. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adler B.A., Rosenfeld L.B., Proctor R.F., <i>Relacje interpersonalne</i>, Poznań 2007 2. Berne E., <i>W co grają ludzie</i>, Warszawa 2004. 3. Cialdini R., <i>Wywieranie wpływu na ludzi</i>, Gdańsk 1996. 4. Goffman E., <i>Człowiek w teatrze życia codziennego</i>, Warszawa 1981 i nast. wyd. 5. Griffin E., <i>Podstawy komunikacji społecznej</i>, Gdańsk 2003. 6. Kuziak M., <i>Jak mówić, rozmawiać, przemawiać</i>, Bielsko-Biała 2005.
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w zajęciach	W -10 C - 20		W -10 C - 10	
konsultacje indywidualne	W -20 C - 15		W -20 C - 15	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	W -20 C - 25		W -20 C - 35	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 50 C - 60		W - 50 C - 60	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	W - 1,2 C - 1,2	W - 0,8 C - 0,8	W - 1,2 C - 0,8	W - 0,8 C - 1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				

EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	W/Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	W/Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne, egzamin	EU_K_U06
EU-P_U03	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	Ć	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	W/C	wypowiedzi ustne i pisemne, egzamin	EU-K_K05
EU-P_K02	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Prawne aspekty funkcjonowania rodziny	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.32.4.W	PSM.32.4.W
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczeni semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	wykład	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studenta z poszerzonymi zagadnieniami, pojęciami i instytucjami prawa, a w szczególności z regulacjami prawa rodzinnego, prawa dotyczącego rodziny i prawa opiekuńcze oraz ich miejscem w systemie obowiązującego prawa. poznanie problemów z zakresu prawa rodzinnego i ukształtowanie praktycznych umiejętności wykorzystania przedmiotowych zagadnień w pracy z beneficjentem pomocy społecznej oraz jego rodziną. Ukazanie charakterystycznych dla tej gałęzi prawa instytucji oraz procedur postępowania przed sądami oraz organami administracji zmierzających do ochrony i wsparcia dziecka i rodziny	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład prezentacja multimedialna, dyskusja, rozwiązywanie kasusów	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - Zaliczenie z oceną - Zaliczenie pisemne - test	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Zapoznanie studenta z pojęciami z zakresu prawoznawstwa oraz prawa rodzinnego i opiekuńczego (m.in. definicją prawa, prawa rodzinnego i prawa opiekuńczego, pojęciem źródeł prawa - ze szczególnym uwzględnieniem źródeł prawa rodzinnego, normy prawnej, i sankcji, zagadnieniami zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, problematyką dotyczącą form dokonywania czynności prawnych, pełnomocnictwa i wad oświadczeń woli, pojęciem rodziny, pokrewieństwa, powinowactwa, dziecka oraz małżeństwa. Zapoznanie studenta z problematyką opieki i kurateli, w tym przesłankami ustanowienia opiekuna i kuratora, jego uprawnieniami i kompetencjami, nadzorem nad wykonywaniem opieki i kurateli. Wprowadzenie zagadnień dotyczących ubezwłasnowolnienia, jego rodzajów oraz procedury. Konstruowanie wniosków do sądu o ubezwłasnowolnienie, jego zmianę i uchylenie. Zapoznanie słuchacza z prawnymi regulacjami dotyczącymi instytucji małżeństwa: m.in. zasadami prawa małżeńskiego, przesłankami zawarcia małżeństwa, przeszkodami małżeńskimi, prawami i obowiązkami małżonków. wiedzę dotyczącą prawnych podstawy ustalenia pochodzenia dziecka: ustalenie macierzyństwa oraz sposoby ustalenia ojcostwa: (domniemanie ojcostwa dziecka pochodzącego z małżeństwa, uznanie dziecka, sądowe ustalenie ojcostwa); problematyka zaprzeczenia ojcostwa oraz ustalenia bezskuteczności uznania dziecka. Próby formułowania pozwu o ustalenie ojcostwa, o zaprzeczenie ojcostwa, o ustalenie bezskuteczności uznania; rozwiązywanie kasusów podsumowujących poruszone zagadnienia. Władza rodzicielska oraz podstaw ingerencja w jej wykonywanie (ograniczenie, zawieszenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej), pieczę zastępczą rodzinną i instytucjonalną, oraz normami regulującymi kontakty rodzica z dzieckiem. Nauka formułowania pism procesowych dotyczących ingerencji we władzę rodzicielską oraz regulacji kontaktu; Zagadnienia dotyczące przysposobienia (adopcji): pojęcie, rodzaje oraz procedura przysposobienia, kwalifikacja rodziców adopcyjnych, konstruowanie pism procesowych oraz rozwiązywanie problematyki świadczeń rodzinnych oraz elementów prawa karnego (w zakresie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, rodzinie i opiece).</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • Potrafi prowadzić debatę 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego 	

19.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Andrzejewski, Prawo rodzinne i opiekuńcze, Warszawa 2011 2. M. Andrzejewski, Ochrona praw dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej (dziecko – rodzina – państwo), Kraków 2003. 3. K. Pietrzykowski, (red.) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. C.H. Beck Warszawa 2012 4. K. Gromek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz Wyd.. C.H. Beck Warszawa 2009 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Gorzelińska, Rozwód i separacja pomiędzy małżonkami, Warszawa 2010 2. J. Ignaczewski, Pochodzenie dziecka i władza rodzicielska po nowelizacji. Komentarz, Warszawa 2009 3. J. Ignaczewski (red.), Alimenty. Sądowe komentarze tematyczne, Warszawa 2011 4. H. Haak, Opieka i kuratela. Komentarz, Toruń 2004 5. S. Kalus, Opieka nad osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, Katowice 1989 6. Z. Radwański, Prawo cywilne – część ogólna C.H. Beck W-wa, wiele wydań 7. A. Korcz-Maciejko, W. Maciejko, Świadczenia rodzinne. Komentarz, Warszawa 2010. 8. S. Nitecki, Świadczenia rodzinne procedura i tryb przyznawania, Wrocław 2009 9. L. Gardocki, Prawo karne, C.H. Beck Warszawa 2009.
-----	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	20		10	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	15		35	
Konsultacje indywidualne	25		15	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60		60	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodziel na praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodziel na praca studenta
	1,2	0,8	0,8	1,2

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	W		EU-K_U02
EU-P_U03	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	W		EU-K_U03
EU-P_U04	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	W		EU-K_U04
EU-P_U05	Potrafi prowadzić debatę	W		Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	W		EU-K_K04

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Teoria pracy socjalnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.33.4.W	PSM.33.4.W
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	wykład	
11.	Wymagania wstępne	Wiedza z podstaw pracy socjalnej	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Pogłębienie wiedzy z zakres pracy socjalnej w oparciu o pojęcia i zagadnienia teoretyczne. Ugruntowanie praktycznych umiejętności wykorzystania metod, zasad, modeli i środków profilaktycznych w pracy socjalnej, przy równoczesnym stosowaniu zawodowych zasad etycznych.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład, pytania problemowe-dyskusja,	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - Zaliczenie bez oceny - Zaliczenie pisemne przedmiotu na podstawie testu	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Rola wiedzy i umiejętności oraz predyspozycje zawodowe w praktyce pracy socjalnej, podstawowe umiejętności pracy socjalnej (poznawcze, interpersonalne, decyzyjne, społeczne, metodologiczne, menedżerskie, szybkiej interwencji socjalnej, stosowania w praktyce wiedzy naukowej, i inne). Praca socjalna jako celowe i zorganizowane działanie (podejście ekologiczne w pracy socjalnej, istota, i zakres pracy socjalnej, praca socjalna jako działalność indywidualna i zespołowa, praca socjalna jako zorganizowany proces rozwiązywania problemów, zasady stosowane w pracy socjalnej, modele pomocy społecznej ich znaczenie dla pracy socjalnej a usługi socjalne).Diagnoza społeczna-jako element warsztatu pracownika socjalnego -rodzaje diagnoz i ich funkcje, rola właściwego określenia istoty problemu klienta, rodziny i źródeł dysfunkcji. Metody zbierania informacji przez pracownika socjalnego:obserwacja-przedmiot, cechy, rodzaje, obserwacja zachowań i ich interpretacja, wywiad i rozmowa-funkcja, sposób i zasady przeprowadzenia wywiadu, analiza dokumentów, wnioskowanie</p> <p>Metoda pracy grupowej (teoretyczne zasady pracy socjalnej z grupami, rodzaje grup wymagających interwencji socjalnej, modele pracy z grupą- model celów społecznych, model celów naprawczych, model celów opartych na wzajemności, działania metodyczne wspierające rozwój emocjonalny grupy oraz zindywidualizowaną pomoc członkom grupy, rola pracownika socjalnego w pracy z grupą. Metoda organizacji i aktywizacji społeczności lokalnej zasady organizacji społeczności lokalnej- przegląd wybranych poglądów, metoda organizacji społeczności, proces pracy socjalnej ze społecznością, liderzy lokalni oraz techniki i formy pracy ze społecznością, motywowanie do działania, monitorowanie.</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad 	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Robertis Ch., de, Pascal H., 1997: Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i ze społecznościami, Warszawa: Interart. 2. Robertis Ch., de, 1996: Metodyka działania w pracy socjalnej, Warszawa: Interart, rozdz. II, III, VII-X. 3. Aleksander W. Nocuń, Jerzy Szmagański Podstawowe umiejętności w pracy socjalnej i ich kształcenie, Biblioteka Pracownika Socjalnego, Katowice 1998. 4. Wódz K., Praca socjalna w środowisku zamieszkania, Biblioteka Pracownika Socjalnego, Wydawnictwo Naukowe „Słask”, Katowice 1998. 5. Badura-Madej W., 1996: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, Warszawa: Interart, BPS. 6. Debois B., Miley K., 1996: praca socjalna 2. Zawód, który dodaje sił, Warszawa: Interart, Biblioteka Pracownika Socjalnego, rozdział 10, <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Firlit G., 1993: Metoda indywidualnego przypadku, /w:/ Pedagogika społeczna, /red./ T. Pilch, I. Lepalczyk, Warszawa. 2. Kwaśniewski J., 1998: Praca socjalna pomoc społeczna, Warszawa: Interart. 3. Kodeks etyczny pracownika socjalnego. 4. Pilch T., 1993: Metoda organizowania środowiska, /w:/ Pedagogika społeczna, /red./ T. Pilch, I. Lepalczyk, Warszawa. 5. Radwan-Pragłowski K., Frysztański K., 1996: Społeczne dzieje pomocy człowiekowi od filantropii greckiej do pracy socjalnej, Warszawa: Interart, BPS. 6. Rybczyńska D., Olszak-Krzyżanowska B., 1995: Aksjologia pracy socjalnej wybrane zagadnienia, Warszawa: Interart. BPS 7. Kantowicz E., 2001: Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Wydaw. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach	30		15	
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	25		40	
Konsultacje indywidualne	20		25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75		80	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela	samodzielna praca studenta

			akademickiego	
	2,2	0,8	1,4	1,6

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_W01
UMIĘJĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U01
EU-P_U02	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	W	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	W		EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Filozofia współczesności	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.34.4.K.	PSM.34.4.K
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II, sem.4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		15	15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z poszerzonym zakresem pojęć filozoficznych i kierunkami w filozofii współczesnej. Właściwe precyzowanie odpowiedzi i zadawanie pytań w odniesieniu do danego typu filozofa, czy też koncepcji filozoficznej, rozróżnianie podstawowych koncepcji, dziedzin i kierunków filozoficznych, umiejętność postawienia tezy. Ponadto studenci naberą wiedzę z zakresu etyki w pracy socjalnej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny, materiały audiowizualne, dyskusja	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Konserwatorium - Zaliczenie bez oceny - zaliczenie ustne obejmujący treści merytoryczne przedmiotu	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Przedstawienie ogólnej problematyki dotyczącej podstawowych zagadnień z wiedzy filozoficznej, paradygmat filozofii XX wieku Fryderyk Nietzsche, hermeneutyka Wilhelm Dilthey, Henri Bergson, neokantyzm marburski i badeński Edmund Husserl</p> <p>Ludwig Wittgenstein, Martin Heidegger, neotomizm, pragmatyzm, postmodernizm</p> <p>Treści realizowane podczas wykładów konserwatoryjnych. Dylematy etyczne pracy w pracy socjalnej i pomocy społecznej. Umacnianie (empowerment) jako etyczny paradygmat w pracy socjalnej. Wybrane problemy społeczne jako wyzwania dla etyki zawodowej pracowników socjalnych. Kodeksy etyczne działania na rzecz dobrobytu społecznego</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrąfi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> W. Mackiewicz. <i>Filozofia współczesna w zarysie</i>, Warszawa 2008. W.J. Siemek. <i>Wykłady z filozofii nowoczesności</i>, Warszawa 2012. W. Tatarkiewicz. <i>Historia filozofii</i> (różne wyd.). <i>Wprowadzenie do filozofii. Przewodnik</i>. T I-III Lublin 2000. Hołówka J., <i>Etyka w działaniu</i>, Poznań 2006 Tugendhat E, <i>Wykłady z etyki</i>, Warszawa 2006 <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> M.A. Krąpiec, <i>Dzieła zebrane</i>, Lublin 1993. <i>Wprowadzenie do filozofii</i>, Lublin 1992..

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach	15	15
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	25	25
Konsultacje indywidualne	10	10
Summaryczne obciążenie pracą studenta	50	50

Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	1,0	1,0	1,0

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej	EU-K_W01
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrąfi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej	EU-K_U01
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K	Zaliczenie w formie wypowiedzi ustnej	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	K		EU-K_K06

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Sondaż i badanie opinii społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu	PSM.35.4.W PSM.35.4.Wt	PSM.35.4.W PSM.34.4.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem. 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	wykład- 15 warsztat- 25	wykład- 10 warsztat- 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	5(2+3)	5(2+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zrozumienie statystycznych zagadnień projektowania i realizacji badań sondażowych opinii społecznej	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania sondażowe	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – zaliczenie bez oceny - zaliczenie w formie pisemnej Ćwiczenie –zaliczenie z oceną - zaliczenie w formie pisemnej i wypowiedzi ustnej	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady</p> <p>Cele i zakres badania opinii społecznej, historia rozwoju badań opinii społecznej w Polsce i na świecie, ogólna charakterystyka metod pomiaru postaw i opinii. Badania opinii jako element badań społecznych, rynkowych, marketingowych. Etapy projektowania badania, projekt doboru próby w badaniach opinii, konsekwencje doboru próby technikami probabilistycznymi i nieprobabilistycznymi. Przegląd technik doboru próby, dobór próby technikami nielosowymi: przypadkowy, celowy, kwotowy, losowanie: proste indywidualne, systematyczne, warstwowe, zespołowe. Klasyfikacja błędów w badaniach opinii: błędy losowe i nielosowe, relacje między błędem losowym a wymaganą liczebnością próby, sposoby określania niezbędnej liczebności próby. Konsekwencje braków odpowiedzi (ang. nonresponse errors)..</p> <p>Ćwiczenia</p> <p>Analiza opisowa i wnioskowanie statystyczne o populacji docelowej, ocena i analiza prezentowanych sondaży – wnioskowanie kompleksowe</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi Potrafi kierować pracą zespołu Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa</p> <p>Szreder M., Metody i techniki sondażowych badań opinii, PWE, Warszawa 2010; Babbie E., Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa 2004;</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Rószkiewicz M., Metody ilościowe w badaniach marketingowych, PWN, 2002; Sułek A., Sondaż polski, Wyd. IFiS PAN, 2001; Szreder M., O potrzebie określenia standardu w prezentacji badań sondażowych, „Marketing i Rynek” nr 9, 2010r.; Szreder M., Naprawianie sondaży, „Rzeczpospolita” z 12 listopada 2010r.; Szreder M., 2010 – rok sondażowych nieporozumień. „Rzeczpospolita” z 3 stycznia 2011 r.</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta	Obciążenie studenta [h]	
(udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

udział w zajęciach	W -15 Wt - 25	W -10 Wt - 15		
Konsultacje indywidualne	W -20 Wt- 25	W -25 Wt - 25		
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwiów	W -15 Wt - 25	W -15 Wt - 35		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 50 Wt - 75	W - 50 Wt - 75		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego
	W -1,2 Wt - 2,0	W - 0,8 Wt - 1,0	W -1,0 Wt -1,6	W -1,0 Wt - 1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W01
EU-P_W02	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrąfi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U01

	komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi			
EU-P_U02	Potrafi kierować pracą zespołu	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U07
EU-P_U03	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	W/Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K03
EU-P_K02	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	Wt	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K04

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Język angielski	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		JO.01.1.C, JO.01.2.C, JO.01.3.C, JO.0142.C	JO.01.1.C, JO.01.2.C, JO.01.3.C, JO.0142.C
5.	Język przedmiotu	język angielski	
6.	Typ przedmiotu	Lektorat obowiązkowy do zaliczenia semestru i studiów	
7.	Rok studiów, semestr	rok I, II, semestry I, II, III, IV	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia	

11.	Wymagania wstępne	Znajomość języka angielskiego na poziomie B2 wg ESOKJ: osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie główne wątki złożonych tekstów na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy różnych specjalności. Potrafi - w szerokim zakresie tematów - formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji.	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		4x30=120	4x30=120
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	8 (2+2+2+2)	8 (2+2+2+2)
	Założenia i cele modułu / przedmiotu	<p>- doskonalenie zintegrowanych umiejętności językowych w zakresie wszystkich sprawności językowych;</p> <p>- osiągnięcie umiejętności językowych na poziomie B2+/C1 wg ESOKJ, zapewniającym umiejętność swobodnego porozumiewania się w kontaktach z obcokrajowcami oraz wykorzystanie języka w nauce, kontaktach zawodowych i przyszłej pracy;</p> <p>- doskonalenie umiejętności samodzielnego uczenia się;</p> <p>- poszerzanie wiedzy ogólnej .</p>	
15.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat realizowany w formie ćwiczeń praktycznych (2h tygodniowo x 30 tygodni). Konsultacje odbywają się 1h tygodniowo oraz wg indywidualnych potrzeb studentów.</p> <p>Metody dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody podawcze\objaśniające, • metody aktywizujące (praca w parach, w grupach, metoda projektu, symulacja, burza mózgów, dyskusja) • praca z tekstem i obrazem. 	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Ćwiczenia - zaliczenie z oceną, IV sem. egzamin</p> <p>Ocena końcowa za semestr uwzględnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wynik kolokwium, • prace pisemne, • prezentacje, • udział w zajęciach. <p>Ocena końcowa za przedmiot wystawiana jest na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egzaminu końcowego po uprzednim pozytywnym zaliczeniu poszczególnych semestrów. 	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu		<p>Program obejmuje następujące obszary tematyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie i uzyskiwanie informacji personalnych: wywiady. • Osobowość i temperament człowieka. • Cechy osobowościowe pracownika socjalnego. • Choroby i zaburzenia cywilizacyjne. • Podróże lotnicze. • Środowisko naturalne, pogoda, klimat. • Doświadczenia ekstremalne. • Muzyka, sztuka, teatr, kino. • Problemy globalizacji. • Konflikty w rodzinie i w pracy. • Komunikacja pozawerbalna. • Przystępczość we współczesnym świecie. • Mass media. • Reklama i marketing. • Współczesne metropolie. • Zdobywcze nauki. • Ikony świata społeczno-politycznego. • Role i zadania pracownika socjalnego. • Najważniejsze problemy społeczne (Social exclusion, Disabilities, Addictions, Human trafficking, Poverty, Foster care, Migration, Unemployment, Social inequalities) <p>Zakres materiału gramatycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czasy gramatyczne: trudniejsze aspekty. • Czasowniki modalne. • Pytania pośredni i <i>question tags</i>. • Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe. • Zdania warunkowe wszystkich typów. • Trudniejsze przykłady użycia strony biernej. • Trudniejsze przykłady użycia mowy zależnej. • Składnia zdań złożonych. • Użycie przedimków.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego. • Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią • Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Latham-Koenig, C., Oxenden, C., (2014). English File Upper-intermediate (Third edition). Oxford: Oxford University Press.</p> <p>Taylor, J., Zeter, J. eff., (2007). Career Paths: Business English. Express Publishing.</p> <p>Materiały uzupełniające:</p> <p>Vince, M., (2009). English Grammar and Vocabulary. Advanced Language Practice. Macmillan.</p> <p>Murphy, R., (2013). English Grammar in Use. Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>McCarthy, M., O'Dell F., (2010). English Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Materiały własne na podstawie źródeł internetowych, słowniczek pojęć z zakresu specjalności z ćwiczeniami (opracowanie własne)</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
udział w ćwiczeniach	I sem. - 30		I sem.- 30	
	II sem - 30		II sem - 30	
	III sem. - 30		III sem.- 30	
	IV sem. - 30		IV sem. - 30	
konsultacje indywidualne	I sem. - 10		I sem. - 10	
	II sem - 5		II sem - 5	
	III sem.- 5		III sem. - 5	
	IV sem.- 10		IV sem. - 10	
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwium	I sem. - 20		I sem. - 20	
	II sem - 25		II sem - 25	
	III sem. - 25		III sem. - 25	
	IV sem. - 10		IV sem. - 10	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	I sem. - 60		I sem. - 60	
	II sem - 60		II sem - 60	
	III sem - 60		III sem. - 60	
	IV sem.- 50		IV sem. - 50	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	I sem.- 1,3	I sem. - 0,7	I sem. - 1,3	I sem.- 0,7
	II sem - 1,2	II sem - 0,8	II sem - 1,2	II sem - 0,8
	III sem.- 1,2	III sem.- 0,8	III sem.- 1,2	III sem. - 0,8
	IV sem. - 1,6	IV sem. - 0,4	IV sem. - 1,6	IV sem. -0,4

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				

EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego.	C	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwia, egzamin	EU-K_W02
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	C	wypowiedzi ustne, prezentacje, kolokwia, egzamin	EU_K_U06
EU-P_U02	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	C	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwia, egzamin	EU_K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	C	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwia, egzamin	EU-K_K01

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Reklama i promocja w podmiotach trzeciego sektora	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.03.1.W. PSM.03.1.C.	PSM.03.1.W. PSM.03.1.C.
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem I	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		wykład-15 ćwiczenia- 30	wykład-15 ćwiczenia- 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	4 (1+3)	4 (1+3)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Student zapoznaje się z technikami i narzędziami promocji i reklamy w podmiotach sektora trzeciego, gł. public relations	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy/prezentacja multimedialna Metody praktyczne (studium przypadków z zakresu poruszanej tematyki). Metody podające (prezentacja multimedialna).	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykłady – zaliczenie bez oceny zaliczenie w formie pisemnej Ćwiczenia - zaliczenie z oceną - Aktywne uczestnictwo w zajęciach (np. mierzone liczbą wypowiedzi na zajęciach, praktycznym rozwiązywaniem problemów poruszanych na ćwiczeniach).	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Podstawowe pojęcia</p> <p>Budowanie zadowolenia klienta m.in. poprzez jakość usług i obsługi</p> <p>Analiza możliwości rynkowych w tym otoczenia, klienta, konkurencji</p> <p>Badanie rynków docelowych, identyfikacja segmentów</p> <p>Strategia marketingowe</p> <p>Planowanie programów marketingowych</p> <p>Planowanie strategii komunikacji i promotion mix</p> <p>Planowanie skutecznych kampanii reklamowych</p> <p>Wdrażanie programów promocyjnych</p> <p>Ocena i kontrola działalności promocyjnej i reklamowej</p> <p>Rola PR w kontaktach społecznych</p>
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji • Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
Umiejętności		<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • Potrafi kierować pracą zespołu 	
Kompetencje społeczne		<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu 	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kotler P., Marketing. Analiza, planowanie, wdrożenie i kontrola. Wydawnictwo Gebethner & spółka, Warszawa, 1998 2. Wiedza o reklamie, (pub.zbiorowa), ParkEdukacja, Toruń 2010 3. Strużycki M. , Heryszek T., Nowoczesna reklama na współczesnym rynku, Delfin, Warszawa 2008 <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kłeczek R., Hajdus M., Sobocińska M., Kreacja w reklamie, Oficyna WoltersKlower Business, Warszawa 2008 2. Grzegorzczak A. Reklama, PWE, Warszawa, 2010

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
udział w zajęciach	W -15	W -15

	C - 30	C - 15		
Konsultacje indywidualne	W - 5 C - 20	W - 5 C - 20		
przygotowanie do zajęć, prac, kolokwiów	W - 10 C - 25	W - 10 C - 40		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	W - 30 C - 75	W - 30 C - 75		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego
	W - 0,7 C - 2,0	W - 0,3 C - 1,0	W - 0,7 C - 1,6	W - 0,3 C - 1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W02
EU-P_W02	Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W03
EU-P_W03	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_W05
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	W	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U01
EU-P_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U04
EU-P_U03	Potrafi kierować pracą zespołu	C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU_K_U07

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

EU-P_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	W/C	wypowiedzi ustne, prace pisemne	EU-K_K02
----------	---	-----	------------------------------------	----------

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Praktyki zawodowe	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.PZ.1. PSM.PZ.2. PSM.PZ.3.	PSM.PZ.1. PSM.PZ.2. PSM.PZ.3.
5.		Język przedmiotu	polski
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru/roku studiów,	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I i II sem 1,2,3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
11.	Wymagania wstępne	<p>Praktyka zawodowa na studiach uzupełniających magisterskich przeznaczona dla studentów, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna miejscem odbywania praktyk będzie instytucja związana z obszarem zainteresowań, w obrębie jednego z trzech modułów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asystentura i mediacja socjalna. 2. Organizacja usług socjalnych. 3. Animacja społeczności lokalnych. <p>Dla osób, które nie ukończyli studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna miejscem odbywania praktyk będzie jedna z następujących jednostek organizacyjnych pomocy społecznej: regionalne ośrodki polityki społecznej powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej Student jest zobowiązany do odbycia praktyk specjalizacyjnych</p>	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		168 x 3sem = 504 godzin	168 x 3sem = 504 godzin
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	18	18

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	<p>Praktyki stanowią integralną część procesu dydaktycznego. Celem tych praktyk jest poznanie przez studentów wybranych problemów socjalnych, poznanie zadań zawodowych pracownika socjalnego, zdobycie uzupełniających doświadczeń w kontakcie z klientem, z pracownikiem socjalnym i instytucją pomocy społecznej. Praktyka ma służyć poszerzaniu i weryfikacji wiedzy studenta. Ma budować jego tożsamość zawodową, rozwijać postawy twórcze, skłaniać ku refleksyjnemu działaniu, pokazywać dylematy pracy socjalnej. Ważnym elementem praktyk jest poznanie zasad prawnych i reguł administracyjnych obowiązujących w pracy socjalnej, poznanie zasad organizacji i zarządzania w instytucjach pomocy społecznej.</p>
15.	Metody dydaktyczne	<p>Obserwacja, analiza dokumentów oraz instruktaż</p>
16.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Zaliczenie z oceną</p> <p>Zadania podejmowane przez studenta w trakcie praktyk muszą być szczegółowo udokumentowane w dzienniku praktyk i poświadczone przez upoważnioną osobę zatrudnioną w miejscu praktyk</p> <p>Zaliczenia dokonuje opiekun praktyk.</p> <p>Pracę każdego studenta powinien nadzorować doświadczony pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej pełniący w czasie praktyki rolę opiekuna. Studentom powinno się stworzyć warunki do odbycia praktyki (zaopatrzyć w potrzebne druki, dostęp do telefonu, komputera, biblioteki, przepisów, dokumentacji, itp.).</p> <p>Wskazane jest pouczenie studentów przez opiekuna o obowiązkach wynikających z konieczności przestrzegania dyscypliny pracy i tajemnicy zawodowej.</p> <p>W dzienniku praktyk studenta opiekun praktyki (pracownik socjalny/osoba posiadająca uprawnienia pracownika socjalnego nadzorujący/a pracę studenta) powinien umieścić opinie o pracy studenta, ocenić jego umiejętności i postawę oraz zaproponować globalną ocenę w skali ocen: bardzo dobra, dobra, dostateczna, niedostateczna. 10 % nieobecności na praktyce jest podstawą do niezaliczenia jej.</p> <p>Ta informacja powinna być wpisana przez opiekuna w dzienniku zajęć studenta.</p>

17.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Praktyka – 168 godzin (realizacja I rok studiów, semestr I). Celem praktyk jest uzyskanie przez studenta efektów kształcenia określonych dla jego kierunku studiów i powiązanych ze specjalnością. W trakcie praktyk student zdobywa wiedzę, umiejętności i rozwija kompetencje społeczne. Założeniem praktyki asystenckiej dla studentów I roku jest przede wszystkim zapoznanie studentów z przyszłą pracą w zawodzie pracownika socjalnego i wzbogacenie o doświadczenia praktyczne wiedzy teoretycznej z zakresu pracy socjalnej zdobytej podczas I roku studiów: umożliwienie poznania w szerszym zakresie problemów, których identyfikacją i rozwiązywaniem zajmuje się pracownik socjalny, rozwijanie umiejętności profesjonalnego działania w zakresie nawiązywania kontaktu ze wspomaganym oraz poprzez próby podejmowania działań skierowanych na rozwiązywanie problemów, wyrabianie zamiłowania do pracy z osobami wymagającymi wsparcia oraz umiejętności odpowiedzialnego wyboru form i zakresu udzielanej pomocy</p> <p>Gmina, jako podstawowa instytucja pracy socjalnej – 168 godzin (realizacja rok I, semestr II). Poznanie pracy socjalnej i zadań pracownika socjalnego w perspektywie gminy. Diagnoza i monitoring problemów społecznych w gminie. Zdobywanie podstawowych umiejętności, jakie są niezbędne do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zatrudnionego w ośrodku pomocy społecznej, wykorzystanie zdobytej w czasie studiów wiedzy w praktycznej działalności. sprawdzenie przydatności i predyspozycji do zawodu pracownika socjalnego, pogłębienie wiedzy na temat typu i form świadczonych usług.</p> <p>Praktyka specjalizacyjna - 168 godzin (w I sem,II roku). Zapoznanie studentów z podstawami prawnymi funkcjonowania placówki, sposobem zarządzania, prowadzoną dokumentacją i obiegiem informacji, usytuowaniem placówki w szerszym kontekście instytucjonalnym i powiązaniem ze środowiskiem lokalnym; pogłębienie uzyskanej w trakcie hospitacji placówek, wykładów i konwersatoriów wiedzy na temat typu i form świadczonych przez placówkę usług, ćwiczenie poznanych w trakcie zajęć warsztatowych i praktycznych umiejętności dotyczących: zbierania informacji o kliencie (podopiecznym, pacjencie, wychowanku itp.), problemie, dokonywania oceny problemu, ustalania zasad kontraktu, opracowywania programu działania, stosowania różnych procedur interwencyjnych.</p> <p>Zgłębienie tematu trudności i sprzeczności interesów, ról i wartości w pracy socjalnej. Poznanie zasad zarządzania i organizacji pracy w instytucjach pomocy społecznej.</p> <p>ZADANIA PRAKTYKI:</p> <p>W trakcie praktyki student powinien wykonać następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznać się z formalnymi podstawami funkcjonowania placówki (przepisami prawa, statutem, regulaminem organizacyjnym), zasadami finansowania, strukturą organizacyjną, organizacją pracy; • zapoznać się z trybem kierowania do danej placówki/ korzystania z usług placówki oraz towarzyszącą temu dokumentacją; • zapoznać się ze specyfiką zadań placówki i ich realizacją; • dokonać analizy stosowanych w placówce metod i technik pracy socjalnej; - obserwować, asystować oraz włączać się w realizację zajęć pracownika socjalnego (przez niego wskazanych); • zapoznać się z formami współpracy placówki z innymi instytucjami. <p>REALIZACJA PRAKTYKI</p> <p>Metody pracy: rozmowa, dyskusja, analiza dokumentów, praca z przypadkiem</p> <p>Obowiązki: Do obowiązków studenta w miejscu praktyki należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • godne reprezentowanie uczelni i postępowanie zgodnie z regulaminami placówki, w której realizowana jest praktyka • wykonywanie zadań praktyki • prowadzenie dokumentacji, tj. samodzielne wpisanie w Dzienniku praktyk miejsca praktyk, wypełnienie rubryk harmonogramu (przeniesienie zadań wyszczególnionych w powyższej tabeli - Zadania praktyki), dbałość o kompletność dokumentacji przewidzianej programem oraz uzyskanie potwierdzeń wykonywanych czynności (stosowne podpisy i pieczęcie w miejscu odbywanej praktyki wskazane w dokumentacji). <p>Opiekun praktyk w placówce (zakładzie pracy) sprawując swoją rolę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z celami i zadaniami praktyki oraz zakładanymi efektami - sprawuje opiekę i nadzór merytoryczno-metodyczny praktyki • potwierdza w Dzienniku praktyk realizację zadań praktyki oraz ocenia poziom nabycia przez studenta zakładanych efektów praktyki <p>Zadania praktykanta; zapoznać się z formalnymi podstawami funkcjonowania placówki (przepisami prawa, statutem, regulaminem organizacyjnym), zasadami finansowania, strukturą organizacyjną, organizacją pracy; zapoznać się z trybem kierowania do danej placówki/ korzystania z usług placówki oraz towarzyszącą temu dokumentacją; zapoznać się ze specyfiką zadań placówki i ich realizacją; dokonać analizy stosowanych w placówce metod i technik pracy socjalnej; obserwować, asystować oraz włączać się w realizację zajęć pracownika socjalnego (przez niego wskazanych); zapoznać się z formami współpracy placówki z innymi instytucjami</p> <p>Miejsca odbywania praktyki: Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.</p>
18.	<p>Zamierzone efekty uczenia się</p>	<p>Wiedza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa

		<p>Umiejętności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • Potrafi prowadzić debatę • Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
<p>19.</p>	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca socjalna jako działanie wychowawcze / Wojciech Mikołajewicz.- Katowice Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999.(Biblioteka Pracownika Socjalnego) 2. Praktyczna nauka pracy socjalnej / Neil Thompson, Martina Osada, Bob Anderson ; przekł. Przemysław Oniszczyk.- Katowice : Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999. 3. Frączek Z., Szluz B. (red.), Koncepcje pomocy człowiekowi w teorii i praktyce. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2006. 4. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej. Wydawnictwo Warmińsko-Mazurskie, Olsztyn 2001. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Garvin Ch., Seabury B., Działania interpersonalne w pracy socjalnej. Śląsk, Katowice 1998 2. Marynowicz-Hetka E., Piekarski J., Urbaniak-Zajac D. (red.), Pedagogika społeczna i praca socjalna. Śląsk, Katowice 1998. 3. Szczepkowski J., Praca socjalna – Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach. akApit, Toruń 2010. 4. Orłowska M., Malinowska L. (red.), Praca socjalna w poszukiwaniu metod i narzędzi. Żak, Warszawa 2000. 5. De Robertis C., Metodyka działania w pracy socjalnej. Śląsk, Katowice 1998. 6. DuBois B., Miley K. K., Praca socjalna. Zawód, który dodaje sił. Śląsk, Katowice 1999. 7. Kędzior J., A. Ładyżyński (red.), Współczesne wyzwania pracy socjalnej. Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2006. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktykach zawodowych	504		504	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	504		504	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielną pracą studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielną pracą studenta
	0,0	18,0	0,0	18,0

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu uczenia się	PRZEDMIOTOWY EFEKT UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				
EU-P_W01	Zna zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	P	Zaliczenie oceną przez opiekuna praktyk z ramienia jednostki organizacyjnej, weryfikowane przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni	EU-K_W02
EU-P_W02	Zna ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa	P		EU-K_W04
UMIĘTNOŚCI				
EU-P_U01	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi	P	Zaliczenie oceną przez opiekuna praktyk z ramienia jednostki organizacyjnej, weryfikowane przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni	EU-K_U03
EU-P_U02	Potrafi prowadzić debatę	P		EU_K_U05
EU-P_U03	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	P		EU_K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EU-P_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	P	Zaliczenie oceną przez opiekuna praktyk z ramienia jednostki organizacyjnej,	EU-K_K01
EU-P_K02	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów	P		EU-K_K02

	w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu		weryfikowane przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni	
EU-P_K03	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	P		EU-K_K03
EU-P_K04	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P		EU-K_K06